

definitiv

MAGAZIN DER AHK FINNLAND
SAKSALAIS-SUOMALAISEN KAUPPAKAMARIN JÄSENLEHTI

3/2018

40 JAHRE
VUOTTA

Die Zukunft der Arbeit

Työn tulevaisuus

Von Robotern zu
Fahrzeugen der Zukunft
**Kuka on tulevaisuuden energia-
alan Spotify, AirBnB tai Uber?**

Pori: über 50 Robotik-
unternehmen in einer Stadt
**Nordrhein-Westfalen:
investointien houkuttelija**

Finnische
Wirtschaftstrends 2019
**150-vuotias saksalainen
seurakunta Helsingissä**

4	Vorwort
5	Terminkalender
6	Neue Mitglieder
8	Nachrichten aus dem Netzwerk
13	Jubiläum
14	Kammergeschichte 1998–2018
15	Beirat im Fokus: Tor Stendahl
16	H.18 – Next Economy Forum
18	Pori: Jazzfestival und künstliche Intelligenz
19	Windparks in Finnland
20	Smart Homes aus Finnland
21	Disruption des Wärmemarkts
22	Wirtschaftsnachrichten
24	Durchstarter der Zukunft: Intopalo
24	Die Welt in Zahlen
25	Die Macher: Christina Zänker
26	GTAI: Business Trends 2019
28	Deutsche Gemeinde Helsinki

INHALT

Deutsch-Finnische Handelskammer
Saksalais-Suomalainen Kauppakamari
Tysk-Finska Handelskammaren

Deutsch-Finnische Handelskammer e.V.
Saksalais-Suomalainen Kauppakamari

Sofia Future Farm
Sofiankatu 4 | 00170 Helsinki
+358 9 612 2120
info@dfhk.fi | www.dfhk.fi

Präsident | Hallituksen puheenjohtaja
Dr. Andreas Ostrowicki

Geschäftsführerin | Toimitusjohtaja
Dagmar Ossenbrink

Redaktion | Toimitus
Lotta-Sofia Saahko, Antti Grönlund,
Jan Feller, Petra Steffen, Riitta Ahlqvist

Redaktionsschluss | Aineistopäivä
31.11.2018

Anzeigenverwaltung | Ilmoitusmyynti
Lotta-Sofia Saahko
+358 40 846 1477
lotta.saahko@dfhk.fi

Layout Rohkea Ruusu

Druck | Painopaikka Lönnerberg Oy
G-Print, Multiart Gloss

ISSN 2242-816X

Das Magazin erscheint dreimal jährlich.
Die Abgabe erfolgt kostenlos an Mitglieder.
Nachdruck nur mit Quellenangabe.

Kauppakamarin jäsenlehti ilmestyy kolme kertaa
vuodessa. Se lähetetään jäsenistölle maksutta.
Tekstiä lainattaessa lähde aina mainittava.

Auflage | Painos 2000

Gefördert durch:

aufgrund eines Beschlusses
des Deutschen Bundestages

SISÄLTÖ

4	Esipuhe
5	Tapahtumakalenteri
30	Uudet jäsenet
31	Jäsensivut
33	High Performance Buildings
34	Älykkäät rakennukset
35	Uutisia verkostosta
36	Kauppakamarin historia (viimeiset 20 vuotta)
37	Valtuuskunnan jäsenet esittäytyvät: Tor Stendahl
38	Työn tulevaisuus
40	Nordrhein-Westfalen
41	Terveydenhuollon digitalisaatio
42	H.18 – Next Economy Forum
44	Henkilökunta kulissien takana: Christina Zänker
45	Helsingin saksalainen seurakunta
46	Talouset
48	Nousevat tähdet: Intopalo
49	Saksan messut
51	Messukalenteri

PREMIUM PARTNER

12|35

Steinmeier inspiriert von finnischer Digitalkompetenz

Bei seinem Finnland-Besuch war Präsident Steinmeier besonders daran interessiert, wie künstliche Intelligenz in Finnland die Zukunft der Arbeit definiert.

Liittopresidentti Steinmeier inspiroitui suomalaisesta digiosaamisesta

Saksan liittopresidentti Steinmeier oli erityisen kiinnostunut siitä, miten tekoäly määrittää työn tulevaisuutta.

Das Event des Jahres: H.18 – Next Economy Forum

Am 20.11. fand unser Zukunftsevent in Helsinki statt, bei dem die nächsten 40 Jahre des deutsch-finnischen Business erarbeitet wurden.

Vuoden päätapahtuma: H.18 – Next Economy Forum

20.11. pidettiin tulevaisuusaiheinen tapahtumamme H.18 – Next Economy Forum Helsingissä.

16|42

Jazzfestival und künstliche Intelligenz: Pori, die „Robocoast“

Die im Jahr 1558 gegründete Stadt am Meer liegt am Kokemäenjoki-Fluss und ist gezeichnet durch eine Geschichte mit vielen Auf und Abs.

18

AHK meistert die Jahrtausendwende

Anlässlich des Jubiläumsjahres betrachten wir nun die letzten 20 Jahre 1998–2018 der AHK Finnland.

Kauppakamari selättää vuosituhannen vaihteen

Juhlavuoden kunniaksi esittelemme Kauppakamarin historiaa vuosina 1998–2018.

13|36

Liebe Leser,

Digitalisierung, Zusammenarbeit, Zukunft. Diese drei Begriffe fassen unser Jahr 2018 perfekt zusammen. Unser deutsch-finnisches Wirtschaftsnetzwerk durfte dieses Jahr gemeinsam am digitalen Fortschritt arbeiten. Deutsche Künstler und Energieexperten kamen nach Helsinki, um etwas über Digitalisierungsmöglichkeiten ihrer Branchen zu lernen. Im Programm „Industrie 4.0“ konnten wir 14 finnische Digitalunternehmen auf den deutschen Markt bringen. Im November erzählten wir Bundespräsident Steinmeier gemeinsam mit deutsch-finnischen Wirtschaftsvertretern von der Zukunft der finnischen Arbeit. Ende November kam die deutsch-finnische Businesswelt in Helsinki zusammen, um mit uns an der Zukunft des Handels zu arbeiten und die nächsten 40 Jahre zu feiern. Zudem haben wir dieses Jahr zwei neue Veranstaltungsformate für Mitglieder getestet – die „FinDeSeminare“ und den „New Members’ Meetup“. Es freut uns sehr, dass unsere Mitglieder inzwischen noch zufriedener sind als bei unserer letzten Umfrage vor zwei Jahren. Sie zeigen eine sehr hohe Weiterempfehlungsbereitschaft, die sich auch im internationalen Vergleich sehen lassen kann. Vielen Dank!

Der digitale Fortschritt wird sich 2019 noch beschleunigen, und wir sind mittendrin. Auf Seite 20 können Sie von Häusern mit Gehirn, also Smart Homes, und unserer Delegationsreise im kommenden Juni lesen – und dazu passend unser bald beginnendes Smart Buildings-Programm. Kennen Sie tolle, innovative finnische Firmen, die Smart Building-Dienstleistungen und Lösungen zu bieten haben? Geben Sie uns gerne einen Tipp! Des weiteren finden Sie in diesem Magazin auch Informationen zur Digitalisierung in der Gesundheitsbranche. Was sonst nächstes Jahr ansteht, hat uns Marc Lehnfeld von der GTAI in seinem Artikel zu den Wirtschaftstrends 2019 zusammengefasst.

Nun wünsche ich Ihnen einige beschauliche, entspannende Tage mit der Möglichkeit, das vergangene Jahr zu reflektieren, bevor wir uns gemeinsam in die neuen Chancen des kommenden Jahres stürzen. Lassen Sie uns die Liste an Begriffen im nächsten Jahr ausweiten – wir freuen uns bereits auf alle neuen Themen, an denen wir gemeinsam arbeiten werden! 🍷

Dagmar Ossenbrink
Geschäftsführerin

Hyvä lukija,

Digitalisaatio, yhteistyö, tulevaisuus. Näihin kolmeen sanaan tiivistyy täydellisesti vuosi 2018. Saksalais-suomalainen yritysverkostomme sai tämän vuoden aikana työskennellä yhdessä digitaalisen kehityksen parissa. Touko-kesäkuussa saksalaiset taiteilijat ja energia-alan asiantuntijat tulivat Helsinkiin tutustumaan alojensa digitalisointimahdollisuuksiin. Industrie 4.0 -ohjelmassa veimme 14 suomalaista digialan yritystä Saksan markkinoille.

Syyskuussa pääsimme saksalais-suomalaisten liike-elämän edustajien kanssa esittelemään Saksan liittopresidentti Steinmeierille suomalaisen työn tulevaisuutta. Marraskuun lopulla saksalais-suomalainen yritysmaailma kokoontui Helsingissä työstämään kanssamme kaupan tulevaisuutta ja juhlimaan tulevaa 40 vuotta. Lisäksi kokeilimme tänä vuonna kahta uutta jäsentapahtumakonseptia: FinDeSeminar ja ”New Members’ Meetup”. Olemme myös erittäin tyytyväisiä, että jäsenemme ovat vieläkin tyytyväisempiä toimintaamme kuin kaksi vuotta sitten, ja ovat myös kansainvälisesti verrattuna erittäin halukkaita suosittelemaan meitä. Iso kiitos siitä!

Digitaalinen kehitys nopeutuu vuonna 2019, ja me olemme sen keskiössä. Sivulla 34 voit lukea älykkäistä kodeista (nk. ”smart homes”) ja ensi kesäkuussa järjestettävästä markkinatutkimusmatkasta, sekä aiheeseen sopivasta pian alkavasta ”Smart buildings” -ohjelmastamme. Tunnetko hyviä, innovatiivisia suomalaisia yrityksiä, jotka tarjoavat smart buildings -palveluita ja -ratkaisuja? Anna meille vinkki!

Kerromme lisäksi tässä lehdessä terveydenhuollon digitalisaatiosta. GTAI:n Marc Lehnfeld on tiivistänyt artikkelinsa kaiken sen mitä taloudessa on luvassa ensi vuonna.

Lopuksi toivotan teille rauhallisia ja rentouttavia päiviä, joiden aikana on tilaisuus peilata mennyttä vuotta, ennen kuin heittäydymme yhdessä tulevan vuoden uusien mahdollisuuksien pariin. Laajentakaamme termistöämme ensi vuonna – odotamme innolla kaikkia uusia aiheita, joiden parissa pääsemme työskentelemään yhdessä! 🍷

Dagmar Ossenbrink
toimitusjohtaja

GERMANY AT SLUSH
START-UP - REISE

2.-5.12.
2018

GERMANY
AT SLUSH

GERMAN
PITCHING STAGE

4.12.
2018

GERMAN
PITCHING STAGE

FINDELOUNGE
IM SOKOS HOTEL
VAAKUNA

12.12.
2018

FINDELOUNGE
YHTEISTYÖSSÄ SOKOS HOTEL
VAAKUNAN KANSSA

UMZUG IN NEUE
BÜRO-RÄUMLICHKEITEN
UNIONINKATU

4.
2019

MUUTTO UUSIIN
TOIMITILOIHIN
UNIONINKADULLE

MARKTERSCHLIESSUNGSREISE
"ENERGIEEFFIZIENTES BAUEN
UND SANIEREN"

3.-7.6.
2019

"ENERGIATEHOKAS
RAKENTAMINEN JA REMONTOINTI"
-MARKKINATUTKIMUSMATKA

"ENERGIEEFFIZIENTES BAUEN
UND SANIEREN"
-EXPERTENSEMINAR

4.6.
2019

"ENERGIATEHOKAS
RAKENTAMINEN JA REMONTOINTI"
-ASiantuntijaseminaari

GERMANY AT SLUSH
START-UP - REISE

27.-28.11.
2019

GERMANY AT SLUSH

UNSEREN AKTUELLEN VERANSTALTUNGSKALENDER
FINDEN SIE AUF WWW.DFHK.FI.

AJANKOHTAINEN TAPAHTUMAKALENTERI
OSOITTEESSA WWW.DFHK.FI

Zukunft der Arbeit – Was wir von den Finnen lernen können

AUTOR **LOTTA-SOFIA SAAHKO**

Finnen nehmen gerne neue Innovationen an – das wissen wir aus unserer kürzlich durchgeführten Umfrage unter deutschen Unternehmen in Finnland. Wir konnten feststellen, dass über 57% der Befragten fanden, dass Finnland digital fortgeschrittener ist als Deutschland. Nur 2% meinten das Gegenteil. Im September war Bundespräsident Steinmeier in Finnland und traf die AHK und Vertreter des deutsch-finnischen Geschäftslebens zu einem Gespräch über die Digitalisierung in Finnland. Ein besonderer Fokus lag auf der Frage, wie die Zukunft der Arbeit aussieht und wie wir uns auf diese Zukunft vorbereiten können.

Laut Studie des World Economic Forum müssen für die veränderte Arbeitswelt und damit einhergehende Techniken und Methoden 57% aller deutschen, aber nur 30% aller finnischen Erwerbstätigen umgeschult

werden. Das bedeutet, dass fast 26 Millionen Deutsche neu lernen müssen. In Finnland sind es nur 760.000 Personen. Es stellen sich folgende Fragen: wie ändert sich die Arbeitswelt und was haben die Finnen den Deutschen voraus?

Künstliche Intelligenz

Die größte Veränderung der Arbeit wird durch künstliche Intelligenz (KI) herbeigeführt, wobei nicht nur die klassische Automatisierung betroffen sein wird. Ein Beispiel für die Kombination von Innovationsbereitschaft und KI liefert das finnische IT-Unternehmen „Tieto“, das 2017 als weltweit erstes einen KI-Algorithmus quasi als Mitglied ins Führungsteam integrierte. Das Ziel dieser Initiative ist, faktenbasierte Entscheidungen des Teams herbeizuführen.

Robotik

Kombiniert mit Robotik erweitert die deren Anwendungsbereich beträcht-

lich. Das Finnische Unternehmen Zen Robotics löst derart ein alltägliches Problem: die Abfallsortierung. Um das nächste Stück Abfall auf dem Fließband zu erkennen und korrekt zu sortieren, benötigt der Roboter KI. Er ersetzt damit Arbeitsplätze, die ohnehin schwer zu besetzen sind. Intopalo (Seite 24) ist ein interessantes Beispiel dafür, wie KI und Roboter in traditionellen Branchen angewendet werden können.

Bildung und KI

„Künstliche Intelligenz ist keine Bedrohung, aber sollten wir zu langsam sein, diese anzuwenden, wird das zur Bedrohung werden“, sagte Pekka Ala-Pietilä, Leiter des finnischen nationalen Programms. Er betonte, dass man sich nicht vor KI und möglichem Verlust von Arbeitsplätzen fürchten müsse. Schon jetzt seien mehr Personen auf diesen Gebieten nötig, nämlich solche, die sich mit KI auskennen.

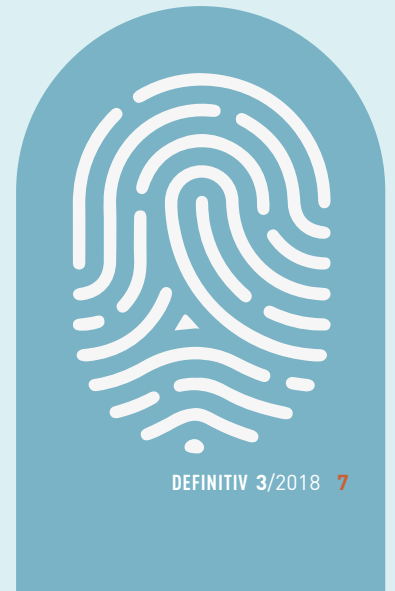

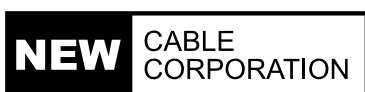
UM FINNLAND ZUM PIONIER DER DIGITALISIERUNG ZU MACHEN, STARTETE DER FINNISCHE WIRTSCHAFTSMINISTER LINTILÄ KÜRZLICH EIN PROGRAMM FÜR KÜNSTLICHE INTELLIGENZ.

Im Gespräch mit dem Bundespräsidenten betonten die finnischen Unternehmen, dass sich ein allgemeines Datenbewusstsein herausbilden müsse, so dass jeder in seinem Bereich das Potenzial datenbasierter Geschäftsmodelle erkennen kann.

Die Universität Helsinki bietet in Zusammenarbeit mit dem Technologieunternehmen Reaktor einen kostenlosen Online-Kurs zu KI an. Mehr als 80.000 Studenten haben bereits teilgenommen. In diesem Kurs werden grundsätzliche Konzepte der KI und des maschinellen Lernens vorgestellt sowie mögliche Auswirkungen auf Berufstätigkeit und Alltag behandelt.

Gegenwärtig plant Finnland, in naher Zukunft Schulungsgutscheine für Weiterbildung auszugeben. Die Menschen sollen vorbereitet sein, falls der eigene Beruf durch KI Veränderung erfährt. Einer Prognose von McKinsey (World Economic Forum) zufolge, wird der Bedarf an hochqualifizierten Arbeitskräften in Finnland von 44 % im Jahr 2016 auf etwa 51 % in 2030 steigen. Finnland arbeitet daran, bald Vorreiter in Sachen KI zu sein, insbesondere in den Bereichen der 5G-Technologie, des maschinellen Lernens und der Datenanalyse. Das Land will auf die Herausforderung vorbereitet sein. ■

New Cable Corporation Oy

New Cable Corporation Oy produziert flexible, abgeschirmte Flachkabel in drei Standard-Produktserien: POWER für Hochspannungs- und Hochfrequenznutzung sowie Anwendungen im Hochleistungsbereich (z. B. Elektroautos), FUNCTIONAL für Unterhaltungselektronik und ROUGH für grobe Kabel mit stärkeren Schutzschichten in der Außen-Nutzung.

Kernkompetenz des Unternehmens ist die Herstellung flacher Kabel mit unterschiedlicher Abschirmung sowie eine breite Palette von isolierenden Materialien. Standardprodukte sind geschützte, flache Kabel und Anschlüsse (Shielded Flat Flexible Cables, SFFC). Die Kunden erhalten individuell zugeschnittene Lösungen für die Verkabelung und Kabel, die flach und leicht und damit materialsparend sind. Außerdem verringern die Produkte die elektromagnetische Störbeeinflussung. ■

KONTAKT:
Brigitte Lanz | +358 50 3427406 |
brigitte.lanz@newcablecorporation.com
www.newcablecorporation.com

TOiP Oy

TOiP Oy bietet Industriekunden End-to-End-LoT-Systeme. Wer Messdaten in Geschäftsvorteile verwandeln und dafür alle erforderlichen Bestandteile nahtlos zusammenbringen möchte, steht vor einem sehr komplexen Prozess. Das Unternehmen TOiP entwickelt deshalb auf die technischen Details und Geschäftsanforderungen des Kunden zugeschnittene, datengesteuerte Systeme. Gemäß Kundenauftrag werden Systeme entwickelt, die auf Open-Source-Software-Komponenten, Local-Edge-Processing und cloud-basiertem, maschinellem Lernen fußen. Das kommt beispielsweise in der audiobasierten Lösung zur vorbeugenden Wartung zum Einsatz. ■

KONTAKT:
Herr Petri Pöllänen | +358 50 5432 941 | petri.pollanen@toip.fi
<http://opentoip.com/index.php/de/>

Foreca Oy

Foreca Oy ist ein kundenorientiertes Unternehmen, das globale Wetterberichte zur professionellen Verwendung erstellt. Foreca ist bekannt für Vorhersagen in guter Qualität, für Dienstleistungen, die leicht zugeschnitten werden können sowie für schnelles Reagieren auf Kundenwünsche. Das Unternehmen ist auf die Wettervorhersagen spezialisiert, die den Straßenzustand entsprechend der Bedürfnisse der Automobilindustrie, automatischer Autos und des Winterdienstes betreffen. ■

KONTAKT:
Petri Marjava | +4917646149012 | petri.marjava@foreca.com
www.corporate.foreca.com

HCI Productions Oy

HCI Productions ist ein innovatives Unternehmen, das sich auf Konzepte des E-Learnings und auf die elektronische Unterstützung der Arbeit spezialisiert hat. Die Schlüsselbereiche sind Partnerschaften zur Verbesserung von Qualifikationen, besondere Kenntnisse der Projektarbeit sowie die webbasierten Feedback- und Informationserfassungssysteme. Seit 1993 realisierte das Unternehmen erfolgreich zahlreiche nationale und internationale Projekte von hoher Qualität. ■

KONTAKT:
Ari-Matti Auvinen | +358 40 512 5725 | ama.auvinen@hci.fi | www.hci.fi

Bird & Bird

Bird & Bird Attorneys Ltd.

Mit 29 Standorten weltweit ist Bird & Bird eine der internationalsten Anwaltskanzleien Finnlands. An unserem "German Desk" stehen Ihnen auch in Helsinki deutsche Rechtsanwälte als Ansprechpartner für alle Bereiche des Wirtschafts- und Technologierechts zur Verfügung. Dank unserer Standorte in Helsinki sowie in Hamburg, München, Frankfurt und Düsseldorf haben wir in beiden Ländern exzellentes Expertenwissen und ein breit gefächertes Kontaktnetzwerk. ■

KONTAKT:

Dr. Tobias Bräutigam | Senior Counsel
tobias.brautigam@twobirds.com

Markus Majer | Associate
markus.majer@twobirds.com

Tel +358 9 622 6670
Fax +358 9 622 6677

Wir heißen folgende Unternehmen als neue Mitglieder der AHK Finnland willkommen:

FINNLAND

Aalto Capital International Oy

Helsinki
Finanzierung
www.aaltocapital.com

City Family Oy

Kerava
Software
www.cityfamily.com

Foreca Oy

Espoo
Software
corporate.foreca.com

HCI Productions Oy

Helsinki
Software
www.hci.fi

Hermann's Döner Oy

Helsinki
Lebensmittel

HR Plus Oy

Espoo
Unternehmensberatung
www.hrplus.fi

Juniper Pro

Turku
Fahrzeuge und Fahrzeugteile
www.juniper-pro.fi

New Cable Corporation Oy

Oulu
Elektronische Industrie
www.newcablecorporation.com

ToiP Oy

Helsinki
Software
www.opentoip.com

DEUTSCHLAND

Bratwurstexpress UG

Jena
Lebensmittel
bratwurstexpress.de

Intopalo GmbH

München
Software
www.intopalo.com

City Family Oy

City Family ist eine Gemeinschaft für ambitionierte Menschen und Unternehmen. Die Unternehmen fokussieren sich vor allem auf die Bereiche Medien und Werbung, Software-Entwicklung und Digitallösungen für die Gastronomie. Eines der wichtigsten inter-

nationalen Projekte ist das Restaurant-Service "Satt und Glücklch" für die Süddeutsche Zeitung. Teil des projektes sind zwei finnische Mitgliedsunternehmen. Unser größter Markt ist zur Zeit das deutschsprachige Europa, England und Estland. ■

KONTAKT:

Ilkka O. Lavas
+358 400 997 969
ilkka@city.fi
www.cityfamily.fi

CITY FAMILY

Neue Leiterin der Rechtsabteilung: **Tuulia Kolkka**

TUULIA KOLKKA ist seit dem 1. September 2018 die neue Rechtsberaterin der Deutsch-Finnischen Handelskammer.

Schwerpunkt ihrer Arbeit ist insbesondere die Rechtsberatung deutscher Unternehmen, unter anderem beim Entsenden von Mitarbeitern nach Finnland. In diesem Fall stellt Tuulia den für das Arbeitsverhältnis geltenden Tarifvertrag und die im Arbeitsverhältnis zu beachtenden Mindestbedingungen fest. Darüber hinaus kümmert sie sich um die Gründung von Tochtergesellschaften sowie die Beantwortung diverser rechtlicher Fragen.

Neben der Bearbeitung von Kundenaufträgen ist Tuulia für die internen Rechtsangelegenheiten der AHK zuständig. Dazu gehört die Überwachung der Einhaltung der Datenschutzgrundverordnung und die erforderliche Anpassung der internen Richtlinien und Prozesse.

„Besonders toll an dieser Arbeit ist es, all mein Können voll ausschöpfen zu können, sowohl meine rechtlichen Fachkenntnisse als auch mein Sprachwissen. Ich freue mich zudem, dass ich nun Teil des weltweiten Auslandshandelskammer-Netzwerkes bin und mit meiner Leistung den Deutsch-finnischen Handel vorantreiben kann“, erzählt Tuulia, die ihren Jura-Masterabschluss an der Universität Lapland und zudem einen weiteren Master zu Europastudien an der Universität Hamburg absolviert hat. Vor ihrer neuen Anstellung an der Handelskammer konnte sie Erfahrung im finnischen Rechtsreferendariat sowie als Rechtsanwältin sammeln. Mitgliedsunternehmen der AHK erhalten bei Tuulia kostenlos eine erste Rechtsberatung von bis zu einer Stunde Dauer.

In ihrer Freizeit macht Tuulia Crossfit. Den größten Teil der Freizeit verwendet Sie im Moment allerdings noch für die Renovierung ihres alten Blockhauses in Tampere, zwei Stunden von Helsinki entfernt. ■

KONTAKT:
tuulia.kolkka@dfhk.fi | +358 50 345 5044

Letztes Open House in der Mikonkatu

AM 21. AUGUST fand unser Open House letztmalig in der Mikonkatu statt. Über hundert Gäste genossen am Abend mit uns gemeinsam Currywurst und Apfelstrudel. Weitere, gesündere Alternativen sowie Fitnessthemen zum Thema „Back to Work“ standen auf dem Programm. Dabei wurde hervorgehoben, wie wichtig Sport, Ergonomie und Entspannung für ein ausgewogenes Arbeitsleben sind. Bevor es losging, konnten wir unsere neuen Mitglieder zum New Members' Meetup begrüßen.

Vielen Dank an unsere diesjährigen Gäste und Partner, die so zahlreich zu uns gekommen sind. Es war unser letztes Open House in diesen Räumlichkeiten, denn gegenwärtig residieren wir übergangsweise in der Sofiankatu. Im kommenden März werden wir ein neues Büro in der Unioninkatu beziehen. Sie finden uns dann ganz in der Nähe der Weißen Kathedrale von Helsinki,

Zum Open House 2019 laden wir dann in die neuen Räumlichkeiten ein. ■

Start-ups und Großunternehmen kreieren digitale Gesundheitslösungen

AUTOR **DAVID WUNDER**

„**DER GESUNDHEITSMARKT IN** Deutschland öffnet sich zunehmend für digitale Arbeitsweisen, sodass der Zeitpunkt für finnische Unternehmen gerade jetzt ideal ist, mit innovativen digitalen Lösungen auf dem deutschen Markt aktiv zu werden“, konstatiert Mikko Kauppinen, Vorsitzender des Health Innovation Villages in Helsinki.

Vom 16. bis 21. September 2018 unternahm der Gesundheitsausschuss des Bundestages eine Delegationsreise nach Tallinn in Estland und Helsinki in Finnland. Hauptthema war die Digitalisierung des Gesundheitswesens.

Als Einstimmung referierte David Wunder von der AHK Finnland zum Thema „Die Zutaten des Erfolgsrezeptes

Digitalisierung in Finnland“. Darauf folgte ein reger Austausch, bei dem unter anderem Unterschiede zwischen Deutschland und Finnland diskutiert wurden. Die lebhafteste Start-up-Szene in Finnland und die im Dezember stattfindende Start-up-Konferenz „Slush“ waren Themen von besonderem Interesse.

Danach verbrachte die Delegation einen Nachmittag im „Health Innovation Village“ (Village) beim Gesundheitsunternehmen General Electrics Healthcare in Helsinki. Das Village ist Finnlands erster Co-Working Space für Start-ups aus der Health Tech-Branche. Der Vorsitzende Mikko Kauppinen informierte über die Vorteile der örtli-

chen Bündelung von unterschiedlichen Start-ups in unmittelbarer Nähe eines globalen Unternehmens wie General Electrics. Er sagte: „Kunden wollen generell keine Produkte kaufen, sondern Lösungen. Hier können sich die unterschiedlichen Stärken und Kompetenzen von Konzernen und Start-ups in einem Ökosystem ideal ergänzen. Während Konzerne auf einen Pool an unterschiedlichen Ressourcen und Know-how zugreifen können und langjährige Erfahrung bei der Entwicklung von Prozessen und Produkten haben, sind Start-ups oft besser darin, individuell auf Kundenbedürfnisse einzugehen und Standardlösungen zu individualisieren.“

Erno Muuranot, Geschäftsführer von GE Healthcare betonte, dass GE von sich aus keines der Start-ups zu Kooperationen „zwingt“. Vielmehr werden im Village unterschiedliche Kooperationsformen getestet, von einem unverbindlichen Gespräch der Mitarbeiter während der Kaffeepause bis hin zu offiziellen Partnerschaften und Beteiligungen. Der Erfolg des Projektes spricht für sich: die Fläche des Health Innovation Village musste schon dreimal vergrößert werden. ■

DAS GRUNDRECHT AUF BREITBAND-INTERNET, FLÄCHENDECKENDE NETZWERKABDECKUNG SOWIE DAS ERFOLGREICHE BILDUNGSSYSTEM IN FINNLAND ERSTAUNEN DEN GESUNDHEITSAUSSCHUSS DES BUNDESTAGES.

Steinmeier inspiriert von finnischer Digitalkompetenz

BUNDESPRÄSIDENT Dr. Frank-Walter Steinmeier weilte gemeinsam mit seiner Frau Elke Büdenbender im September zum Staatsbesuch in Helsinki. Am 17.9. fand ein Wirtschaftsgespräch zum Thema „Future of Work“ statt. Teilnehmer waren Vertreter des deutsch-finnischen Wirtschaftslebens, moderiert wurde das Treffen von Dr. Jan Feller, stellvertretender Geschäftsführer der AHK Finnland.

Wie entwickeln finnische Unternehmen die Kompetenzen ihrer Mitarbeiter in den Zeiten der vierten industriellen Revolution?

Im Verlauf des Wirtschaftsgesprächs wurde schnell deutlich, dass Finnland im Bildungsbereich des Digitalwesens einen Schritt voraus ist. Laut aktueller Statistik des Weltwirtschaftsforums müssen aufgrund der Digitalisierung 54 Prozent aller deutschen Beschäftigten neu geschult werden,

während in Finnland nur noch 30 Prozent eine Umschulung benötigen. Seit Mai 2018 bietet die Universität Helsinki in Zusammenarbeit mit „Reaktor“ einen kostenlosen Onlinekurs zum Thema „Künstliche Intelligenz“ an. Daran haben bereits mehr als 80.000 Personen teilgenommen. Für die Zukunft des Landes spiele auch das „Mindset“ der Finnen gegenüber neuen Technologien eine positive Rolle, denn tendenziell wird Neues als Chance gesehen und nicht als Bedrohung.

Dr. Pekka Ala-Pietilä, Leiter des finnischen nationalen Programms „Künstliche Intelligenz“, sagte zur Herausforderung für das Land und für Europa insgesamt: „Künstliche Intelligenz ist keine Bedrohung für Jobs, aber sollten wir zu langsam sein diese anzuwenden, wird dies zur Bedrohung werden.“, so Ala-Pietilä.

Bundespräsident Steinmeier äußerte sich lobend zur finnischen Digitalkompetenz und zeigte sich inspiriert. ●

Bei seinem Finnland-Besuch war Präsident Steinmeier besonders daran interessiert, wie künstliche Intelligenz in Finnland die Zukunft der Arbeit definiert, und wie sich das Land darauf vorbereitet.

Mitgliederzufriedenheit

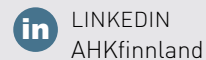
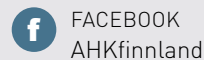
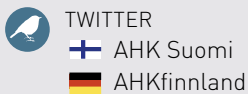
IM HERBST 2018 führten wir wie gewohnt unsere Mitgliederumfrage durch. Sie dient uns als wichtiges Werkzeug für unsere Weiterentwicklung, ermöglicht Aussagen über die Zufriedenheit unserer Mitglieder und ihre Bereitschaft, uns weiterzuempfehlen. Zudem fragen wir nach offenen Wünschen an die AHK. In diesem Jahr zeigte sich, dass die Zufriedenheit wuchs und auf einer Skala von 1 bis 5 den Wert 4,1 einnimmt. Unsere Mitglieder geben zu erkennen, dass sie uns gern weiterempfehlen, denn die sogenannte „Net Promoter Score“ liegt bei +50 %. Die Vielzahl an Veranstal-

tungen fand große Zustimmung, insbesondere die Möglichkeit, dabei nützliche Geschäftskontakte zu knüpfen.

Groß ist das Interesse an Schulungen zur jeweils anderen Businesskultur. Deshalb werden wir 2019 verstärkt Business Culture Trainings anbieten. Die Meldungen nimmt Antti Grönlund entgegen: antti.gronlund@dfhk.fi

Die Qualität unserer Berichterstattung kam ebenfalls gut an. Gleichzeitig stellte sich heraus, dass unsere aktiven Social Media -Kanäle noch nicht umfangreich verfolgt werden. Deshalb hier der Hinweis: Aktuelle Neuigkeiten aus

der deutsch-finnischen Businesswelt finden Sie auf LinkedIn und Twitter, Informationen zu unseren Events und interessanten Themen darüber hinaus auf unserer Facebook-Seite! 📌

Jubiläumspartner 2018

1998-2018

AHK meistert die Jahrtausendwende Energithemen und Digitalisierung machen Finnland zum Vorreiter

AUTOR **BERND FISCHER, LOTTA-SOFIA SAAHKO**

Zu ihrem 20-jährigen Jubiläum im Jahr 1998 durfte die Deutsch-Finnische Handelskammer die beiden Staatsoberhäupter Martti Ahtisaari und Roman Herzog begrüßen. Drei Jahre später traf sich Bundespräsident Johannes Rau mit dem Vorstand. Zum 30-jährigen Jubiläum kamen Staatspräsidentin Tarja Halonen und Bundeswirtschaftsminister Michael Glos.

Seit Beginn des neuen Jahrtausends zeigte sich die enge Zusammenarbeit mit dem Bundeswirtschaftsministerium unter anderem in der Beauftragung der AHK mit mehreren Programmen zur Vermarktungshilfe. Dabei spielte die Fußball-Weltmeisterschaft 2006 in Deutschland eine besondere Rolle für die Investorenwerbung: „Saksa – ideoiden maa“ (Deutschland – Land der Ideen). Deutschland wurde in einer Sonderbeilage des finnischen Handelsblatts „Kauppalehti“ mit einer Auflage von mehr als 100.000 Exemplaren beworben. Daran war die AHK maßgeblich

beteiligt. Die Beilage wurde im Vorfeld der Fußball-WM in Finnland verteilt.

2011 war ein wichtiges Jahr für den weiteren Lauf der Handelskammern weltweit. Seitdem arbeiten diese, wie auch die AHK Finnland, mit Germany Trade & Invest (GTAI) im Rahmen einer Bürogemeinschaft zusammen. Diese Bürogemeinschaft führte zu gegenseitiger Unterstützung bei Branchenberichten und Marktanalysen. Auch persönliche Freundschaften entstanden. Die GTAI-Branchenberichte sind im Kammermagazin (seit 2012 „Definitiv“) zu lesen.

Im Fokus der Fachveranstaltungen stehen vor allem Verkehrs-, Umwelt- und Energiefragen sowie digitale Themen. Finnland besitzt dank seines Forschungsvorsprungs Kenntnisse über Innovationen, von denen Deutschland profitieren kann. Die AHK will die Kenntnis über diese Innovationen und das Know-how deutschen Unternehmen vermitteln. Zusätzlichen Schwung verleiht dabei die deutsch-finnische Digi-

talisierungspartnerschaft, die im März 2016 auf Initiative der AHK Finnland gegründet wurde. Parallel dazu werden finnischen Unternehmen Marktchancen in Deutschland eröffnet.

Die Rechte der Mitglieder wurden mit Inkrafttreten einer neuen Satzung zu Ende 2016 deutlich gestärkt. Sie können jetzt den Präsidenten der Kammer direkt wählen, wie 2017 mit der Wahl von Dr. Andreas Ostrowicki bereits geschehen.

Es besteht starkes Interesse an neuen Branchen. So wurde 2018 mit dem „Art 4.0“-Projekt der Schritt in die Kreativbranche gemacht. Schon seit März 2017 steht das weltweite AHK-Netzwerk auch den finnischen Unternehmen zur Verfügung. Sie erhalten damit Zugriff auf die vielfältigen Dienstleistungen der deutschen Kammern. Das ist insbesondere den internationalen Erfahrungen der Geschäftsführerin Dagmar Ossenbrink zu verdanken, die seit 2014 die Leitung in Finnland innehat und die Devise "Über Deutschland in die Welt!" verfolgt. ■

Im Scheinwerferlicht...

Tor Stendahl

Im internationalen Business-Leben habe ich gelernt, dass...

Handel zwischen Menschen stattfindet. Herausforderungen und Probleme von Kunden müssen verstanden werden, denn dann können wir sie gemeinsam lösen. So wird eine langfristige, funktionierende Zusammenarbeit kreiert. Überall auf der Welt.

Unsere Herausforderungen der Zukunft sind...

alle Herausforderungen, die globale Megatrends mit sich bringen. Um die Herausforderungen des demografischen Wachstums zu meistern, müssen wir die gesamte Wertschöpfungskette berücksichtigen. Viele Richtlinien der Industrie kommen aus der Gesetzgebung und nur, indem wir zusammen arbeiten, können wir diese lösen.

Wir garantieren eine nachhaltige Zukunft, ...

indem wir unseren Kunden Produkte und Lösungen bieten, die die Abhängigkeit von fossilen Brennstoffen verringern und den Einsatz von nachhaltigen Rohstoffen vermehren. Dadurch wird unser CO₂-Fußabdruck verringert. Die Chemie kann viele globale Probleme lösen.

Im Jahr 2019...

werden wir uns nach wie vor um Nachhaltigkeit kümmern. Auf der Tagesordnung stehen vor allem Gespräche mit Kunden und Geschäftspartnern. Mit ihnen gemeinsam überlegen wir, wie wir sie bei ihren Nachhaltigkeitszielen unterstützen können.

Unsere Arbeit wird sich ändern,...

denn die Digitalisierung fordert uns Tag für Tag, aber sie ist eine Chance für uns.

An den Deutschen schätze ich...

die deutsche Systematik, Effizienz, Zuverlässigkeit und direkte Kommunikation. Vereinbarte Dinge werden stets eingehalten und rechtzeitig ausgeführt. Wir Finnen und Deutsche sind in vielerlei Hinsicht sehr ähnlich – das ist wahrscheinlich ein Grund für die gute Zusammenarbeit.

Deutschland-Touristen empfehle ich...

die deutsche Weinstäbe in der Pfalz, insbesondere die kleinen Weindörfer Deidesheim, Freinsheim und Bad Dürkheim - wenn möglich im Mai-Juni, denn dann gibt es zum lokalen Riesling auch frischen Spargel.

Finnland-Besuchern empfehle ich...

einen Ausflug zu den fast 20.000 Inseln um Turku und Åland. Zum Beispiel die Insel Jurmo ist toll für eine Fahrradtour. Dort sollte man dann geräucherten Fisch mit Kartoffeln und Butter genießen sowie die finnische Sauna und das Meer... was braucht man mehr?

In meiner Freizeit entspanne ich mich...

bei unserem finnischen Sommerhaus, wo ich Boot fahre oder im Herbst mit meinem Hund Pilze sammle. Ich koche auch gerne für meine Familie und Freunde. ■

Das weltweite Chemieunternehmen BASF ist nahezu in jeder Branche tätig. In Finnland, wo das Unternehmen circa 110 Mitarbeiter an den Standorten Hamina,

Riihimäki, Tampere und Helsinki beschäftigt, sind die wichtigsten Branchen Papier und Pappe, Anstriche und Farben, Technochemie und Landwirtschaft.

Der Manager Tor Stendahl ist Leiter von BASF in Finnland und den baltischen Ländern. Er lebt mit Ehefrau, zwei Kindern und Hund in Helsinki.

Netzwerke retten die Zukunft

Am 20.11. fand in Finnland unser Zukunftsevent, das H.18 – Next Economy Forum, statt. Mit dabei Vorreiterunternehmen, Zukunftsexperten und Key Player der deutsch-finnischen Wirtschaft an einem Tag voller Innovationen und Traditionen.

AUTOR **LOTTA-SOFIA SAAHKO**

Menschen in angeregten Gesprächen. Energiegeladene Pitches von Start-ups auf der Hauptbühne. Workshops mit hitzigen Diskussionen zu Kulturunterschieden und fossilen Brennstoffen. International bekannte Redner, die die Zukunft skizzieren.

Kam man am 20.11. durch die Türen der Kattilahlali-Eventhalle in Helsinki, erwartete einen diese erregte Atmosphäre. Dazwischen Fernsehteams, Vorstandsmitglieder, Bedienung mit deutschen Lebkuchen und finnischem Apfelkuchen. Das war das Next Economy Forum H.18.

Wie die Geschäftsführerin der AHK Finnland Dagmar Ossenbrink in ihrer Rede sagte: „Ein starkes Netzwerk mit Herzlichkeit, Leidenschaft und langfristigem Einsatz, mit Mitgliedern in allen Branchen und in allen Altersgruppen zahlt sich aus.“ Das zeigte sich auch bei H.18.

Wealth 2058

Auch der erste Hauptsprecher, Matthias Horx, sprach über die Wichtigkeit von Netzwerken. Als Soziologe bedeutet „Zukunft“ für ihn nicht nur die Zukunft von Technologien, sondern vor allem die Zukunft der Menschheit. Seit 25 Jahren arbeitet er als Futurologe und kann auf die Entwicklung in dieser Zeit zurückschauen. „In der Next Economy entwickelt sich Wohlstand nicht mehr entlang des Wachstums des Brutto sozialprodukts oder der Mehrung der Dinge, sondern in der Qualität von menschlichen Beziehungen“, so Horx.

Zum Thema „Zukunft der Menschheit“ betonte er, dass die langfristige Entwicklung von Wohlstand, Bildung, Alphabetisierung und Senkung der Sterblichkeitsrate zeigt, dass die Zukunftsaussichten sehr positiv sind. Doch die Zukunft ist nicht nur linear. Durch jeden Trend entstehe auch ein Gegenteil, so Horx. So hat die Globalisierung die „Glokalisierung“ hervorgerufen. Diese neue Bedeutung von Regionalität und Herkunft ist auch in der Handelswelt zu merken – ein Heimatgefühl und lokale Produkte werden immer wichtiger. Und so auch das eigene lokale Netzwerk.

Aufgrund dieser Gegentrends erwähnte Horx auch Bedenken, dass Roboter unsere Arbeit ersetzen werden. Gerade wegen der zunehmenden Menge an technologischen Lösungen wird Menschlichkeit immer wichtiger: Geräte können Gefühle, Gesten, Gespräche nicht ersetzen. Auch Kultur und lokale Zusammengehörigkeit gewinnen dadurch an Wichtig-

keit. „Das nordische Hygge oder finnische Sisu sind ein gutes Beispiel. Dies ist die DNA der Menschen und somit die Rettung der Zukunft“, so Horx.

Materialwiederverwertung und Nachhaltigkeit

Der finnische Zukunftsforscher Risto Linturi, wiederum konzentrierte sich bei seinem H.18-Talk auf Materialwiederverwertung und Nachhaltigkeit. „Es gibt keine Möglichkeit, den Klimawandel zu stoppen, wenn wir nicht aufhören fossile Brennstoffe zu nutzen.“ Stattdessen müsse man auf Strom umsteigen. Linturi betonte, dass die Aussicht jedoch positiv sei. Der Preis von Solarenergie sinkt jährlich beinahe um 20%, sodass in zwanzig Jahren Solarenergie also nur noch etwa 1/10 von ihrem jetzigen Preis kosten wird.

Linturi betonte auch die Energiespeicherung, die in Finnland bereits durchgeführt wird, mit der Energie aus Sommermonaten im Winter genutzt werden kann. Mit diesen Möglichkeiten sollte es möglich sein, in 40 Jahren völlig auf alternative Energiequellen umzusteigen.

Interessant war auch die Erwähnung von Lebensmitteln, z.B. Fleisch, die bereits in naher Zukunft in Laboratorien hergestellt werden können und somit ein weiteres Kohlenstoffdioxidproblem lösen.

„Wenn wir es schaffen, in den nächsten 40 Jahren kohlenstofffrei zu werden, kann es gut sein, dass unsere Zukunft positiv aussieht“, rundet Linturi seinen H.18-Talk ab.

Retter der Zukunft

Nach den H.18-Talks standen Mitgliedsunternehmen im Vordergrund. ResQ, Leanheat und Fibres konnten erzählen, wie Start-ups dazu beitragen, dass die Zukunft gerettet wird. So hat ResQ eine App entwickelt, mit der Restaurants ihre übrig gebliebenen Speisen am Abend vergünstigt verkaufen, um Lebensmittelabfälle zu verringern. Leanheat bietet besseres Innenraumklima bei geringerem Energiebedarf und senkt damit den Spitzenwärmeverbrauch von Gebäuden. Fibres wiederum ist ein Softwaretool für Unternehmen, das Trend-Tracking, strategische Vorschau und Strategieumsetzung kombiniert. Nach den inspirierenden Start-up-Pitches halfen auch die Jubiläumspartner Siemens, Lidl und UPM dabei Lösungsansätze für das Geschäft der Zukunft zu finden. Zentrale Themen dabei waren die eigene Bemühung zur An-

passung an andere Kulturen, die Vernetzung von Gebäudestrukturen zur Erhöhung der Energieeffizienz sowie eine funktionierende Kreislaufwirtschaft bei der Umwandlung von Abfall in Produkten und der Senkung des Kohlenstoffverbrauchs.

Was Finnen an deutschen Traditionen lieben

Passend zu Matthias Horx' Aussage zur Wichtigkeit der eigenen Kultur und des Heimatgefühls in der Zukunft, wurden auch bei H.18 Traditionen gefeiert. Die Besucher wurden am Abend überrascht, als die Wand der Talk-Halle sich öffnete und sich dahinter ein ganzer Weihnachtsmarkt mit Currywurst, Glühwein und gebrannten Mandeln fand. In der Networking-Area erschien eine echte Berliner 20er-Jahre-Champagnerbar, mit einem schicken Herrn in Frack und Handschuhen, der die Getränke ausschenkte. Und eine weitere Halle weiter, wo zuvor noch Workshops stattgefunden hatten, spielte plötzlich eine echte bayrische Oktoberfestband und Damen in Dirndls servierten Sauerbraten mit Knödeln und Rotkohl. Die „Oberbayern“ sorgten für reichlich Stim-

Matthias Horx war in jeder Hinsicht einzigartig. Seine Positivität war eine reizende Ausnahme zu den aktuellen Weltuntergangs-Nachrichten. Die gesamte Veranstaltung war ein Volltreffer! Vielen Dank an die Organisatoren, dieses Event ist schwer zu toppen.

Marjukka Nyberg | m-brain

Mir gefielen besonders die Podiumsdiskussion und der Workshop von Lidl, zu dem Thema „Verständnis von Kulturen“. H.18 eignete sich auch hervorragend für Networking und mit dem Matchmaking-Tool Brella hatte ich schon vorher viele interessante Treffen vereinbart. Das Oktoberfest und vor allem die Band krönten natürlich den Abend.

Helena Hurri | Hetzner Finland Oy

Die Atmosphäre mit Lichtern, den kreativen Räumen, der Champagnerbar, dem Weihnachtsmarkt und vor allem dem echten Bierzelt mit Lederhosen und Oktoberfest-Stimmung hat uns noch lange nach dem Event lächeln lassen. Dies bringt Energie in die dunklen Wintermonate!

Heli Salonen-McGrath | Fibres

mung, indem sie den vor allem finnischen Gästen beibrachten zu schunkeln und „Prosit“ zu singen. Dabei fassten sich jahrelange Mitgliedsunternehmen, junge Start-up-Unternehmer, Vorstand, AHK-Mitarbeiter, Deutsche und

Finnen gemeinsam am Arm und feierten zusammen.

Deutlich dabei: die AHK-Finnland schöpft mit ihren Mitgliedern ein weitreichendes Netzwerk, das unsere Arbeit auch in der Zukunft vorantreiben wird. ■

Jazzfestivals und künstliche Intelligenz: Pori, die „Robocoast“

Pori, die im Jahr 1558 gegründete Stadt am Meer, liegt am Kokemäenjoki-Fluss und ist durch eine turbulente Geschichte gekennzeichnet. Schon lange war Pori Finnlands Tor zur Welt: Pori war früher Finnlands Tor zur Welt: Einflüsse der europäischen Kultur sowie auch Luxuswaren wie Gewürze, edle Weine und Stoffe kamen stets über Pori nach Finnland.

Neun Mal ist Pori im Laufe der Geschichte niedergebrannt. Das letzte Feuer zerstörte drei Viertel der Gebäude in der Stadt. Daraufhin wurden breite Boulevards angelegt, die die Stadt unterteilten und das Ausbreiten von Bränden verhindern sollten. Diese Boulevards existieren bis heute und verschaffen der lebendigen Stadt eine entspannte Atmosphäre.

Die etwa 85.000 Einwohner zählende Stadt bietet Möglichkeiten für sportliche Freizeitaktivitäten und Entspannung. Das bekannteste Event ist das „Porijazz“-Festival. Es ist zugleich eines der größten Jazzfestivals Europas und eine der schönsten Sommerveranstaltungen in ganz Finnland. Schon seit Jahrzehnten zieht es internationale Stars an.

In Pori ist vor allem Industriestandort: Hier sind Maschinenbau-, Holz- und andere Industrien angesiedelt. Unter anderem hat der Landmaschinenhersteller Sampo Rosenlew seinen Sitz in Pori.

In den nordischen Ländern gibt es verschiedene Regionen, die sich besonders auf Automatisierung und Robotik konzentrieren. Eine dieser Regionen in Finnland ist die Provinz

Satakunta im Westen, mit der größten Stadt Pori. In dieser Gegend gibt es viele Vorreiter vor allem im Bereich der künstlichen Intelligenz, die die Kompetenzen in der Region bereits seit 2012 stark vorantreiben.

Die Küstenregion Pori nennt sich daher auch „Robocoast“. Über hundert Robotik- und Automatenunternehmen sowie Bildungseinrichtungen und Hochschulen haben sich hier angesiedelt. Das Projekt Robocoast als Teil eines europaweiten Netzwerks, den Digital Innovation Hubs, hat sich die Modernisierung der Industrie und die Vermarktung der Besonderheiten dieser Region zum Ziel gesetzt, darunter der KI-Projekte. Robocoast AI wird von Priztech Oy entwickelt und hat bereits internationale Preise gewonnen. Im November 2018 wurde eine Website veröffentlicht, die fast in Echtzeit Informationen über Robotikunternehmen und deren Forschungskompetenzen und -ergebnisse liefert.

Das Herz des Clusters bilden etwa 50 Robotik- oder Automatisierungsunternehmen, von denen die meisten in Pori und Ulvila liegen. In den letzten sieben Jahren sind die Beschäftigtenzahlen und der Nettoumsatz stetig gestiegen, laut Generaldirektorin Marja Karvonen vom ELY-Zentrum in Satakunta insgesamt jeweils um fast 60 Prozent.

Die Region lebt und entwickelt sich weiter. Alle Zeichen deuten darauf hin, dass Pori schon bald nicht nur für seine Jazzfestivals, sondern auch als „Robotikhub“ international bekannt sein dürfte. ■

Windparks sprießen aus der Erde – auch ohne Förderung

Weite Fläche und niedrige Bevölkerungsdichte: Das Windenergiepotenzial ist in Finnland sehr hoch, insbesondere entlang der rund 1.100 Kilometer langen Küste sowie auf den Åland-Inseln im Südwesten. Hier sind die Windgeschwindigkeiten besonders hoch. Auch in den Bergen im nördlichen Lappland und in der östlichen Saimaa-Seeregion gibt es Potential. Die Windgeschwindigkeiten variieren stark und sind im Winter sowie an der Küste im Schnitt mit 5 bis 7 Metern pro Sekunde sehr hoch.

Der finnische Markt an Windenergie bietet bedeutende Chancen. Bis Ende 2018 werden in der Branche insgesamt

Investitionen in Höhe von über 5 Milliarden Euro erwartet. Derzeit sind bereits mehr als 200 Projekte in Planung. Kürzlich wurde Finnlands zentrales Förderschema für erneuerbare Energien reformiert. Noch in diesem Jahr wird die Förderung für 1,4 TWh technologieneutral ausgeschrieben, das heißt, sie ist nicht mehr an eine bestimmte erneuerbare Energiequelle gebunden.

Die Fachexperten der Deutsch-Finnischen Handelskammer und des finnischen Windenergieverbandes sehen die Entwicklung des finnischen Windmarktes positiv. Google plant in Finnland insgesamt drei neue PPA-Projekte (langfristige Stromabnahmeverträge) mit einer Gesamtleistung von 190 MW.

Gleichzeitig entstehen auch die ersten förderfreien Windenergieprojekte im nordischen Land. Unter anderem baut der finnische Projektentwickler Tuuli-Watti einen Windkraftpark mit fünf Anlagen und einer Gesamtkapazität von 21 MW – und das ganz ohne Förderung. Die allgemeine Stimmung auf dem finnischen Windenergiemarkt ist sehr gut und die Richtung klar: Die meisten neuen Windparks werden wohl ohne Förderung entstehen.

Wir berichten laufend auf Twitter und LinkedIn zu aktuellen Entwicklungen auf dem Windkraftmarkt. Auf Twitter finden Sie unseren deutschsprachigen Kanal unter @AHKfinland. ■

TEN-T CORE PORT ALONG WELL KNOWN NORDIC TRIANGLE AND SCANDINAVIAN - MEDITERRANEAN CORRIDOR

- TEN-T core port in Finland with excellent logistical location on the European route 18 and well known Nordic triangle and Scandinavian-Mediterranean traffic corridor
- Centre for Scandinavian ferry cargo traffic in Finland
 - The quickest sea route for cargo between Finland and Sweden
- One of the largest RoRo/Ropax -ports for trucks and trailers in Finland
- Significant centre for liquid and dry bulk goods operations
- Easy ice condition in winter time and one of the deepest fairways and quay`s in Finland, up to 15,3 m

Port of Naantali Ltd | Satamatie 13, FI-21100 Naantali, FINLAND | Tel. +358 44 733 4550

www.portofnaantali.fi

Gebäude mit Gehirn: Smart Homes kommen aus Finnland

AUTOR MIKAELA JAANTI

„Smart Home“ ist in aller Munde. Es wird Wohnen schon in naher Zukunft angenehmer, günstiger und umweltfreundlicher machen. Der Begriff „smartes Wohnen“ umfasst einen großen Bereich: Fast überall in der Wohnung kann man heute schon Geräte installieren, die sich positiv auf das Wohnen und vereinfachend auf das Leben auswirken.

Unser bebautes Lebensumfeld wird in Zukunft nicht mehr passiv sein. Gebäude werden aktive Leistungen erbringen, die unsere Wohnqualität verbessern. Besondere Bedeutung für die Umwelt und den Geldbeutel wird die Tatsache haben, dass Wasser- und Energieverbrauch effizienter zu steuern sind. Finnische Unternehmen können bereits jetzt auf ein umfangreiches Know-how in diesem Bereich zurückgreifen, das bald auch in Deutschland von Nutzen sein könnte.

Intelligente Heizung, Kühlung und Wassernutzung

Wasserkosten inklusive Abwasserbehandlung und Heißwasserbereitung sind ein großer Teil der Betriebskosten in Gebäuden. Schon eine defekte Toilettenspülung kann jährliche Mehrkosten von 1.000 Euro erzeugen. Die moderne Technik lässt ziemlich genaue Aussagen darüber zu, wann ein Wasserschaden entsteht oder wie groß das Leck ist. Das 2013 gegründete Unternehmen Envera Oy hat ein System entwickelt, das die Wassernutzung in Gebäuden laufend verfolgt, aufzeichnet und Schäden sofort meldet. Es informiert zudem Immobilienverwalter und Wohnungsbaugesellschaften über die erreichten Einsparungen.

Neben der Wasserexpertise besitzen finnische Unternehmen auch Fachkenntnisse in den Bereichen Heizung, Kühlung, Instandhaltung und Optimierung. Anstelle traditioneller reaktiver Vorgehensweisen wird man zukünftig die Temperatur und Immobilientechnik vorausschauend mit Hilfe von Forschungsdaten und Steuerungswerten der Wärmeübertragung regeln und kontrollieren. Vorreiter in diesem Bereich ist das finnische Unternehmen TPL Control Oy.

Das finnische Unternehmen SiTechno Oy hat eine Innovation mit dem Namen SiMAP entwickelt. Das SiMAP-Messsystem ist ein Werkzeug zum Erfassen von Raumklimadaten, speziell großer Gebäude und Immobilien. Es ermöglicht Energieeinsparungen ohne dabei das Raumklima der Wohnung oder die Wohnqualität zu beeinflussen. Ein wesentlicher Teil des Systems ist Cloud-Computing. Mit dieser Dienstleistung ist es möglich, Daten aus der Ferne zu überprüfen, zu speichern und zu verwalten. Diese Art „Gehirn“ in Gebäuden wird in Zukunft immer selbstverständlicher werden.

Neues Bauen bedeutet neue Herausforderungen

Neue effiziente Bauweisen bedeuten teils neue, überraschende Herausforderungen. Es können beispielweise Probleme mit dem Mobilnetz-Empfang in einem brandneuen Hotel auftreten, denn schlechter Empfang in neuen Gebäuden ist keine Seltenheit. Grund dafür sind energieeffiziente Isolatoren, die häufig das Signal blockieren. Das finnische Unternehmen FF-Signal offeriert eine Lösung für dieses Problem: Das Produkt wird in Innenbauelementen (z.B. Fensterrahmen) integriert und leitet das Signal des Mobilfunknetzes in den Innenräumen effektiv weiter. So können intelligente Systeme in Gebäuden funktionieren.

In Deutschland besteht ein Bedarf für neue Kompetenzen

In Deutschland werden 30 bis 40 Prozent des Energieaufkommens von der Bauwirtschaft verbraucht. Diese Zahlen sowie Aussagen zum zahlenmäßigen Wachsen der Bevölkerung weisen darauf hin, dass sich Deutschland neuen Herausforderungen stellen muss. Neubauvorhaben sind zukünftig von Anfang an energieeffizient zu planen, während bestehende Gebäude durch die Integration energieeffizienter und intelligenter Lösungen modernisiert werden können. ■

WEITERE INFORMATIONEN:

Oliver Boldt | oliver.boldt@dfhk.fi | +358 50 3082 094

Ende November stellten die finnischen Spezialisten FF-Signal, SiTecno, Envera und TPL Control ihre Fachkenntnisse auf der Messe GET-Nord in Hamburg vor. Der Gemeinschaftsstand wurde von Business Finland finanziert. Auf der Messe trafen sich die Unternehmen mit potenziellen Partnern, die planen, diese Lösungen in baldiger Zukunft nach Deutschland zu bringen.

Disruption des Wärmemarktes kommt aus Finnland

AUTOR **CHRISTINA ZÄNKER** BILDER **GETTY IMAGES**

Spätestens der letzte Bericht des Weltklimarates machte klar, dass auch eine Energiewende auf dem Wärmemarkt notwendig ist. In Finnland liegt der Schlüssel für erneuerbare Wärmeenergie darin, Wärme-, Gas- und Strominfrastrukturen intelligent miteinander zu vernetzen und Wärme effizient durch Strom zu produzieren.

Durch diese neuen Anforderungen sind nun innovative Akteure gefragt. Der Markt braucht neue Anwendungen, Vorgehensweisen und Geschäftsmodelle, eine ganz neue Denkweise und disruptive Technologien. Die Frage lautet also, wer ist das nächste AirBnB, Spotify oder Uber auf dem Wärmemarkt?

Finnische Wärmewende im urbanen Raum

Im Rahmen seiner Energie- und Klimastrategie will Finnland spätestens 2030 aus der Kohle aussteigen. Damit werden zahlreiche neue Investitionen in intelligente Lösungen, aber auch in neue Infrastruktur, einhergehen. Deutschen Unternehmen bieten sich in der Folge neue Geschäftsmöglichkeiten. Als Beispiel seien die Lösungen unseres Mitgliedsunternehmens Leanheat, das mit Hilfe von künstlicher Intelligenz Nachfragespitzen im Fernwärmenetz abflachen kann, genannt.

In den nächsten Jahren werden in Finnland zahlreiche Stadtentwicklungsprojekte für ein stabiles Marktumfeld im Bereich Neubau sorgen. Energieeffiziente „Smart Home“-Lösungen spielen bei den Neubauprojekten eine zentrale Rolle.

Mustikkamaa – Finnlands größter Fernwärmespeicher

Anfang 2019 beginnt der Bau des größten Wärmespeichers, dessen Fertigstellung für den Produktionseinsatz bis 2021 erfolgen soll. Der Speicher wird ein effektives Wasservolumen

von 260.000 und eine entsprechende Lade- / Entladekapazität von 120 MW m³ haben.

Für die Lagerung von schwerem Heizöl wurden bis zur Stilllegung im Jahr 1999 die drei unterirdischen Kavernen auf der Insel Mustikkamaa vor Helsinki genutzt. Helen, eines der größten Energieunternehmen Finnlands, wird zwei dieser Kavernen nun zu einem Wärmespeicher umbauen.

Juhani Aaltonen von Helen sagt: „Dank des Wärmespeichers ist es nicht mehr erforderlich, die gesamte Wärme zeitgleich zu produzieren und zu nutzen. Mit der Anlage können beispielsweise in der Wintersaison einzelne Öl- oder Gasheizkraftwerke flexibel in Betrieb genommen werden.“

Durch diese Maßnahme wird die Nutzung fossiler Brennstoffe in der getrennten Wärmeerzeugung reduziert und der Einsatz erneuerbarer Brennstoffe sowie die Kraft-Wärme-Kopplung erhöht, was dazu beitragen wird, Finnlands Energieziel zu erreichen.

Hiedanranta - Tampere neuer smarter Stadtteil

Das Projekt „Urban Smart Energy“ verfolgt das Ziel, neue lokale Modelle für die Speicherung von Energie sowie für die Energieproduktion und -kontrolle in der Region Hiedanranta in Tampere zu entwickeln. Ausgangspunkt für das Projekt sind praxisbezogene Experimente im Rahmen der Entwicklung eines neuen Stadtteils.

Hiedanranta dient als Entwicklungsplattform für Experimente und Projekte zur Förderung von Smart Technology, Nachhaltigkeit und Kreislaufwirtschaft. Das Projekt ist eine Kooperation zwischen Stadtbewohnern, Unternehmen, Forschungsinstituten und Organisationen.

Chancen für deutsche Unternehmen

Das Thema „Smart Cities“ ist für die AHK Finnland interessant, denn hier gibt es für deutsche Unternehmen Absatzchancen. „Es ist zugleich eine Chance für Unternehmen aus Deutschland, die weltweit führende Digital-Expertise Finnlands durch Kooperationen für sich zu nutzen“, fasst Geschäftsführerin Dagmar Ossenbrink zusammen. Deshalb organisiert die AHK im Juni 2019 eine Geschäftsreise nach Helsinki für deutsche Unternehmen zum Thema „Energieeffizientes Bauen und Sanieren - Wärmewende im urbanen Raum“.

MEHR INFORMATIONEN UNTER: www.dfhk.fi/waermewende

KONTAKT: **Christina Zänker** | christina.zanker@dfhk.fi | +358 50 3073 254

Deutschland ist Hauptimporteur von finnischem Papier und Karton

DER EXPORTWERT FORSTWIRTSCHAFTLICHER

Erzeugnisse Finnlands belief sich laut dem finnischen Zentrum für natürliche Ressourcen (Luonnonvarakeskus) im Jahr 2017 auf 12,01 Milliarden Euro. Das entspricht knapp einem Fünftel aller Warenexporte (59,71 Milliarden EUR).

Der Großteil (63 %) der forstwirtschaftlichen Exporte ging nach Europa, wobei die Hauptexportländer Deutschland (1.759,5 Mio. EUR), China (1.117,0 Mio. EUR) und Großbritannien (904,6 Mio. EUR) waren. 15 % der Gesamtexporte entfielen auf Deutschland. Nach Deutschland als wichtigstem Importpartner Finnlands gingen vor allem Papier (20 % der Gesamtexporte Finnlands) und Karton (16 % der finnischen Gesamtexporte). ■

Finnlands Unternehmen forschen vielseitig

FINNLAND IST EINER der renommiertesten Forschungsstandorte, wovon unter anderem die autonome Schifffahrt zeugt. Im Global Competitiveness Index 2017–2018 rangiert das Land in der Kategorie „Innovation“ nach der Schweiz, den USA und Israel auf dem 4. Platz. Damit ist Finnland das innovativste Land der EU. Nur wenige andere Nationen geben für Forschung und Entwicklung so viel Geld aus, wie die Finnen. Um die Innovationen marktreif zu machen, werden darüber hinaus starke Industriepartner gesucht. ■

Anstieg der Verbraucherpreise in Deutschland am geringsten

EUROSTAT ZUFOLGE SIND die Verbraucherpreise in den EU-Ländern zwischen 2000 und 2017 um durchschnittlich 36,5 % gestiegen, darunter in Finnland um 31,8 %. In Deutschland stiegen die Preise um 28,6 %, womit der Preisanstieg gegenüber anderen europäischen Ländern am geringsten war. Finnland liegt in diesem Europavergleich an sechster Stelle. ■

Lidl Finnland forciert die Reduzierung von Plastik

IN FINNLAND WERDEN jährlich etwa 300 Millionen Plastiktüten verbraucht, also etwa 55 Stück pro Person im Jahr. In Deutschland waren es im Jahr 2017 etwa 29 Plastiktüten pro Person. Die Europäische Union hat das gemeinsame Ziel formuliert, dass bis zum Jahr 2025 pro Person maximal 40 Plastiktüten jährlich konsumiert werden sollen.

Der Verbrauch von Plastiktüten in Deutschland betrug im Jahr 2017 insgesamt 2,4 Milliarden Stück, was einen Rückgang gegenüber dem Vor-

jahr, in dem es noch 3,7 Milliarden waren, bedeutet.

Am 26. Juni 2018 waren in finnischen Lidl-Filialen sämtliche Kunststofftüten aus dem Verkauf verschwunden. Weder an der Kasse, noch in der Obst- und Gemüseabteilung, wurden sie ausgegeben. Das Unternehmen wollte damit auf die Umweltverschmutzung aufmerksam machen und hat seit dieser Aktion den Preis pro Plastiktüte auf 25 Cent erhöht. Sie sind damit den Papiertaschen preislich gleichgestellt. ■

Building paths towards a 100% renewable energy future

Wärtsilä Energy Solutions is leading the transition towards a 100% renewable energy future. As an Energy System Integrator, we understand, design, build and serve optimal power systems for future generations. Our offering includes ultra-flexible internal combustion engine-based power plants, hybridised solar power plants, and energy storage & integration solutions. Wärtsilä's solutions provide the needed flexibility to integrate renewables and secure power system reliability.

Read more at [wartsila.com/energy](https://www.wartsila.com/energy)

Von Traktorrobotern
zur sicheren Digitalisierung

Intopalo sichert die Fahrzeuge der Zukunft

Nürnberg, November 2017: Der Bauer Fritz Bellartz steht um 5 Uhr morgens auf, startet seinen Traktor und bestellt sein Feld.

Nürnberg, November 2020: Der Wecker klingelt, Fritz startet mit seiner Mobiltelefon-App vier Roboter, die bereits auf seinem Feld ihre Aufträge erwarten.

Die Traktorroboter kommunizieren untereinander, welcher Roboter welchen Teil des Feldes übernimmt und beginnen dann, zu säen. Jeder einzelne Samen bekommt eine exakte GPS-Lokalisierung, sodass ihr Wachstum und die Umgebung genau gemessen werden können. Nach einem ausgiebigen Frühstück in der örtlichen Bäckerei checkt Fritz an seinem Handy, wie das Bestellen seines Feldes vorangeht und macht sich auf den Weg zu einem Kundentreffen.

Die Digitalisierung verändert die Welt, auch traditionelle Branchen wie die Landwirtschaft. Das finnische Unternehmen Intopalo hat in Kooperation mit Fendt einen digitalen Saatroboter entwickelt, der den Namen Fendt Xaver trägt. Intopalo ist finnisch, und bedeutet wörtlich „mit Eifer brennen“. Das Unternehmen, das durch eine Produktidee dreier Ingenieure entstand, will ein inneres Feuer und ein ständiges Vorwärtsgen damit ausdrücken. Die Ingenieure fragten sich, wie mobile Technologien zu nutzen seien, um traditionelle Bran-

chen neu zu erfinden. Sie kombinierten die Welten von mobilen Apps und autonomen Fahrzeugen, wie sie gerade in Finnland entstehen, und entwickelten einen autonomen Roboter für die Landwirtschaft. Die Idee fand Anklang in der Industrie und veranlasste Intopalo, an weiteren sicheren, digitalen Lösungen zu arbeiten.

Das Ziel von Intopalo ist es, führend bei der Einführung einer sicheren Digitalisierung in Europa zu wirken. Mit den neuen Möglichkeiten ergeben sich neue Herausforderungen, wie etwa diese: Autonome Schiffe müssen gut geschützt sein. Wie ist sicherzustellen, dass ferngesteuerte, voll beladene Öltanker nicht entführt und in fremden Häfen entladen werden können? Diese und weitere Fragen veranschaulichen die hohe Bedeutung der Sicherheit, die mit der Entwicklung der Digitalisierung weiter wachsen wird. ■

DIE WELT IN ZAHLEN |

Deutschland und Finnland im Vergleich

RANKING IM
DIGIBAROMETER 2018

12.
(56,5/100
Punkte)

3.
(73,2/100
Punkte)

BREITBANDANSCHLÜSSE /
1000 EINWOHNER

401

309

SCHÜLER, DIE SICH
EINEN COMPUTER TEILEN

11,5

2

ABITURIENTEN PRO
1000 EINWOHNER

4

5,5

UMSCHULUNGSBEDARF DER
ERWERBSTÄTIGEN DURCH
KI UND AUTOMATION

25 500 000
(57 %)

760 000
(30 %)

Die Mitarbeiter hinter den Kulissen kennenlernen

STECKBRIEF:

Name: Christina Zänker

Position: Advisor in der Abteilung Market Entry and Business Development

Seit wann bei der AHK: 2016

📞 +358 50 307 3254

@ christina.zanker@dfhk.fi

Ich bin in Finnland, weil...

ich mich während meines Jahres als Volunteer in Lapp-land in das Land verliebt habe und seitdem nicht wieder weg wollte. Und weil es hier die beste Musik gibt!

An Finnland gefällt mir am besten, ...

die ausgeprägte Rock- und Metal-Musikkultur, der unvergleichliche finnische Sommer, das viele Wasser, die Mumins, sowie die Hingabe der Finnen zum wohlorganisierten „Schlange stehen“!

Zu meinen Hauptaufgaben gehört...

die Unterstützung finnischer und deutscher Unternehmen beim Markteinstieg in dem jeweils anderen Land, sei es durch Marktstudien, Geschäftspartnervermittlungen oder geförderte Projekte. In den letzten zwei Jahren war ich vor allem im Industrie 4.0-Programm beschäftigt, bei dem wir 14 finnische Unternehmen beim Markteinstieg in Deutschland begleitet haben. In der Umsetzung bedeutete das: die Organisation von Informationsreisen zur Hannover Messe, die Erstellung individueller Unternehmenswebseiten mit Ausrichtung auf den deutschen Markt, die Recherche von Geschäftspartnern in Deutschland sowie die Vereinbarung von und die Begleitung zu Terminen mit deutschen Industrieunternehmen.

Am meisten Spaß macht mir bei der Arbeit...

die direkte Zusammenarbeit mit Kunden aus den verschiedensten Branchen. So bekomme ich immer wieder die Möglichkeit, mich tiefer in bestimmte Themen einzuarbeiten. Meine größte Motivationsquelle sind dabei das Erfolgsgefühl nach einer erfolgreichen Zusammenführung zweier Unternehmen sowie der Zusammenhalt im Team. Bessere Kollegen könnte ich mir wirklich nicht wünschen!

Im Laufe meiner AHK-Laufbahn hat sich am besten bei mir eingepreßt, ...

wie man durch eine längerfristige Kooperation mit den Unternehmen zusammenwächst sowie die Begleitung zu den vereinbarten Geschäftsterminen, bei denen man hautnah die Ergebnisse der eigenen Arbeit miterleben kann.

Am meisten freue ich mich auf...

das nächste große Projekt, diesmal im Rahmen der Exportinitiative „Energie“ zum Thema „Smart Buildings“, das mich die erste Jahreshälfte 2019 gut beschäftigen wird! 🍷

Finnlands Wirtschaft wächst 2019 spürbar langsamer

AUTOR **MARC LEHNFELD, GERMANY TRADE & INVEST** BILD **METSÄ GROUP**

Während Finnlands Wirtschaft noch die kurze Aufschwungphase feiert, fällt der Ausblick für die nächsten Jahre etwas schwächer aus.

Kaum hat Finnland die Folgen der internationalen Finanz- und Wirtschaftskrise von 2009 in diesem Jahr überstanden, fallen die außenwirtschaftlichen Prognosen für 2019 vorsichtig aus. Der unklare Brexit-Modus, steigende Zinsen sowie der sich verschärfende Handelskonflikt zwischen den USA, Europa und China verunsichern finnische Unternehmen. Schließlich könnte eine schwächere Auslandsnachfrage Finnlands Exportbranchen treffen.

Noch stärken Bruttoanlageinvestitionen, Privatkonsum und eine positive Handelsbilanz das Bruttoinlandsprodukt (BIP), wenn auch für 2019 mit abnehmender Dynamik: Liegt das Prognosespektrum öffentlicher Einrichtungen und Banken für das BIP-Realwachstum 2018 noch zwischen 2,6 und 3,1 Prozent, reicht es im nächsten Jahr nur noch von 1,7 bis 2,3 Prozent.

Wachstumstreiber bleiben 2019 die starken Bruttoanlageinvestitionen. Der jüngsten Prognose der Danske Bank vom Oktober 2018 zufolge werden sie mit einem Plus von 4,0 Prozent zulegen, auch wenn der Hochbau - im Wohnungsbau mittlerweile auf Rekordniveau angekommen - nur noch stagniert. Moderate Reallohnanstiege und eine hohe Beschäftigtenquote lassen den Privatkonsum weiterhin florieren.

Das Jahr 2019 wird auch wegen der Parlamentswahlen spannend: Der von der aktuellen Mitte-Rechts-Regierung mit Arbeitsmarktreformen hart erkaufte Beschäftigungsanstieg stößt zunehmend auf den Widerstand der Gewerkschaften. Das zeigte sich zuletzt bei den Protesten gegen die von der Regierung geplante Lockerung des Kündigungsschutzes. Die Sozialdemokratische Partei

SDP liegt in Umfragen entgegen dem europäischen Trend mit über 20 Prozent an der Spitze, noch vor der zweistärksten liberalen Kokoomus-Partei (Nationale Sammlungspartei).

Ohnehin richten sich Europas Blicke in der zweiten Jahreshälfte 2019 auf Finnland, wenn das nordische Land die EU-Ratspräsidentschaft innehaben wird. Dann werden die Finnen vor allem ihre Digitalisierungskompetenz und die Innovationsfähigkeit ihrer Biowirtschaft in den Mittelpunkt stellen. Die Konjunkturdaten werden dann bereits zeigen, wie robust sich die finnische Wirtschaft im schwierigeren außenwirtschaftlichen Fahrwasser darstellt.

Zweifelsohne gibt es auch in 2019 zahlreiche Geschäftschancen für deutsche Unternehmen, zum Beispiel in der Energiewirtschaft, der Chemieindustrie oder auf dem Kfz-Markt. Insgesamt zehn Branchen hat Germany Trade & Invest analysiert.

ENERGIEWIRTSCHAFT: Ergebnisse der ersten Ausschreibungsrunde Anfang 2019 erwartet

Mit Spannung werden die Ergebnisse der ersten Ausschreibungsrunde zur technologieneutralen Förderung von Projekten im Bereich erneuerbare Energien erwartet, die noch bis zum 31.12. läuft. Die aussichtsreiche Windenergiebranche blickt auf ein leeres Jahr 2018 zurück. Neue Projekte werden bereits ohne Förderung realisiert, unter anderem mit Google als Großkunde. Außerdem plant die Regierung den Ausbau des nationalen Energienetzes zum „Smart Grid“. Im Oktober hat die Regierung dem Parlament die Gesetzesvorlage für den Kohleausstieg 2029 vorgelegt. Der Baubeginn für das neue Atomkraftwerk im nordfinnischen Pyhäjoki verschiebt sich dagegen weiter.

CHEMIEINDUSTRIE: Fortschritt bei Großprojekten in der Zellstoffindustrie und ein wachsendes Batteriecluster

Finnlands Chemieindustrie wächst in den nächsten Jahren durch zahlreiche Großprojekte. In der Forstindustrie bildet das Unternehmen Metsä Fibre in Äänekoski ein Branchencluster zur Veredlung von Reststoffen der Zellstoffherstellung. Mit der japanischen Itochu Corporation entsteht dort eine 40 Millionen Euro teure Testanlage zur Herstellung von holzbasierten Textilfasern. Auch die Planungen für Finnulp, die weltgrößte Zellstofffabrik, gehen in die für Maschinenbeschaffungen entscheidende Phase. Neue Investitionen von BASF in Harjavalta (Batteriematerialien) und Terrafame in Sotkamo (Nickel- und

In Äänekoski entsteht die Holztextilfaserfabrik von Metsä Fibre.

AUSGEWÄHLTE GROSSPROJEKTE

PROJEKTBEZEICHNUNG	INVESTITIONSSUMME (Mio. Euro)	PROJEKTSTAND	ANMERKUNG
Atomkraftwerk in Pyhä-joki (1.200 MW)	6.500-7.000	Planung	Inbetriebnahme 2024 geplant, doch wegen ausstehender Baugenehmigung Verzögerung zu erwarten; Realisierung gemeinsam mit dem strategischen Investor Rosatom, der auch Reaktorlieferant ist
Kuopio, neue Zellstofffabrik (Finnpulp)	1.400	Planung	1,2 Mio. t/a Nadelholz Zellstoff, Bioprodukte, u.a. 60.000 t/a Tallöl, sowie 1 TWh Strom, Konzept: erste „intelligente“ Bioproduktfabrik weltweit; chinesischer Investor Hengan; finale Investitionsentscheidung und Baubeginn 2019 erwartet (www.finnpulp.fi)
UPM, zweite Biodieselfabrik in Kotka	k.A.	Planung	Geplante Kapazität 500.000 t/a fortschrittlicher Biokraftstoff; Umweltverträglichkeitsprüfung (EIA) vorgelegt; abschliessende Beurteilung der Machbarkeitsstudie durch die Behörden Anfang 2019 erwartet (www.upmbiofuels.com)
Jyväskylä, neues Zentralkrankenhaus und Kompetenzzentrum des Gesundheits- und Sozialwesens	600-700, davon 411 für das Krankenhaus	Planung, teilweise Bau	Campus des Gesundheits- und Sozialwesens 200.000 qm, davon Krankenhaus 100.000 qm (brutto): 360 Untersuchungs- und Sprechzimmer, 368 Betten, 24 Operations- und 10 Entbindungssäle; geplante Fertigstellung des Krankenhauses 2020 (www.ksshp.fi)
BASF, Kathodenwerk in Harjavalta	k.A.	Planung	Akkumaterialien für 300.000 Vollelektrofahrzeuge/Jahr, geplanter Produktionsbeginn Ende 2020; Teil eines 400 Mio. Euro umfassenden Investitionsprogramms von BASF (www.basf.com)

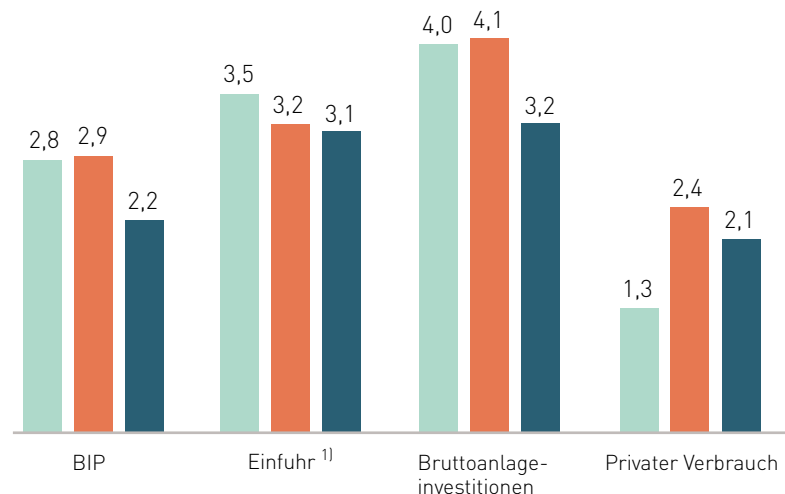
Kobaltsulfat) zeigen erste Erfolge beim Vorhaben des Wirtschaftsministeriums, ein Batteriecluster im Land aufzubauen.

KFZ-MARKT: Importierte Gebrauchtdiesel und emissionsarme Neuwagen nachgefragt

Finnlands Pkw-Markt wird auch 2019 weiter zulegen. Laut Gemeinschaftsprognose des Verbands der Kfz-Händler (Autoalan Keskusliitto) und des Verbands der Kfz-Importeure und der Kfz-Industrie (Autotuojat ja -teollisuus) steigen die Pkw-Neuzulassungen im nächsten Jahr um 1,6 Prozent gegenüber 2018 auf 125.000 Fahrzeuge, die Erstregistrierungen von Transportern fallen um 3,1 Prozent auf 15.500 Fahrzeuge. Dieselfahrverbote sind nicht zu erwarten, aber die Regierung verfolgt den Anstieg von Dieseldieselpkw-Importen mit Sorge. Das Interesse an Dieseldieselpkw geht deutlich zurück, während die Verkäufe von Elektro-, Gas- und Hybridfahrzeugen in 2018 mit dreistelligen Wachstumsraten zugelegt haben. ■

WIRTSCHAFTLICHE ENTWICKLUNG FINNLAND 2017 BIS 2019

(reale Veränderung gegenüber dem Vorjahr in %)

¹⁾ Waren und Dienstleistungen;
²⁾ Prognose

Quellen: EU-Prognose (Herbst 2018)

● 2017
● 2018 ²⁾
● 2019 ²⁾

© Germany Trade & Invest

GTAI GERMANY TRADE & INVEST

Weitere Informationen (zum Beispiel SWOT-Analyse, Branchenberichte) finden Sie unter www.gtai.de/finnland

Die deutsche Gemeinde in Finnland bringt Menschen zusammen

AUTOR **MATTI FISCHER** BILDER **DEUTSCHE GEMEINDE HELSINKI**

Zwischen Lagerhäusern, Fischerschuppen und einer öffentlichen Sauna wurde vor über 150 Jahren die Deutsche Kirche am Tähtitorninmäki in Helsinki gebaut. Anders als heute befand sie sich damals am Rand der noch überschaubaren Ortschaft - so sehr am Rand, dass einige Gemeindevertreter über das Angebot eines derart schätzbaren Grundstücks erobert waren. Zum Glück haben sie es nicht abgelehnt, denn heute ist die Kirche aus dem Ensemble der Innenstadtkirchen Helsinkis nicht mehr wegzudenken.

Damals, Mitte des 19. Jahrhunderts, war noch nicht absehbar, dass Helsinki eine Heimat für viele Deutschsprachige werden sollte. Riga im Süden oder Wiborg im Osten hatten weit größeren Einfluss, und auch die deutschen Gemeinden waren dort über viele Jahrzehnte fest in der Gesellschaft verankert. Aber die deutsche evangelisch-lutherische Gemeinde in Helsinki gewann schnell an Bedeutung. Nicht zuletzt deshalb, weil sich in ihr Familien fanden, die für den Aufbau des neu entstehenden Finnlands von großer Bedeutung waren. Die Familien Stockmann (größtes Warenhaus der nordischen Länder), Paulig (Kaffeerösterei) und Fazer (Süßigkeiten- und Backwarenunternehmen) seien als Beispiele genannt. Sie prägen bis heute das Bild der Gemeinde. Der wirtschaftliche Aufstieg Finnlands und das Wachstum der Gemeinde war ohne diese Familien nicht zu denken.

Neben den Gründungsfamilien, deren Nachkommen zu großen Teilen der Gemeinde noch immer eng miteinander verbunden sind, finden sich Menschen aus verschiedenen Beweggründen zusammen: Erasmus-Studenten, Angestellte von deutschen und internationalen Arbeitgebern, junge Familien, die ihre deutsch-finnischen Wurzeln im Alltag leben

wollen. Die Gemeinde bietet zahlreiche Veranstaltungen rund ums Jahr und Treffpunkte für unterschiedliche Gruppen, wie das Seniorenheim oder den Kindergarten.

Das deutsch-finnische Netzwerk ist für die Gemeinde besonders wichtig. Dadurch haben sich in den letzten Jahren vor allem Veranstaltungen weiterentwickelt, die die Gemeinde gemeinsam mit anderen deutschen Institutionen durchführt. Es seien die monatlichen Filmabende in Kooperation mit dem Goetheinstitut, die kulturellen Angebote mit der Deutschen Botschaft, Gesprächsrunden mit dem Institut der Germanistik und dem Goetheinstitut sowie die Veranstaltungen in und mit der Deutschen Schule genannt.

Diese Kooperationen werden für die Gemeinde immer wichtiger. In Zeiten zunehmender Säkularisierung sieht sie es als eine ihrer dringendsten Aufgaben an, über den Tellerrand zu schauen. Sie will gegenüber Menschen, die sich im christlichen Glauben nicht (mehr) beheimatet fühlen, sprachfähig bleiben. Die deutsche Gemeinde will auch in Zukunft ein Ort bleiben, an dem Menschen zusammenkommen. ■

Die deutsche Gemeinde in Finnland ist mit rund 3.000 Mitgliedern die größte deutsche Auslandsgemeinde weltweit. Neben dem Zentrum in der Unioninkatu in Helsinki hat sie zahlreiche Gruppen im ganzen Land. In Turku und Tampere und in vielen anderen Städten treffen sich Deutschsprachige regelmäßig zu Gottesdiensten und anderen Veranstaltungen.

- 4 Esipuhe
- 5 Tapahtumakalenteri
- 30 Uudet jäsenet
- 31 Jäsensivut
- 33 High Performance Buildings
- 34 Smart Cities
- 35 Uutisia verkostosta
- 36 Kauppakamarin historia
(viimeiset 20 vuotta)
- 37 Valtuuskunnan jäsenet esittäytyvät:
Tor Stendahl
- 38 Työn tulevaisuus
- 40 Nordrhein-Westfalen
- 41 Terveysthuollon digitalisaatio
- 42 H.18 – Next Economy Forum
- 44 Henkilökunta kulissien takana:
Christina Zänker
- 45 Saksalainen seurakunta
Helsingissä
- 46 Talousuutiset
- 48 Nousevat tähdet: Intopalo
- 49 Messut Saksassa ja maailmalla
- 51 Messukalenteri

Toivotamme seuraavat yritykset uusina jäseninä tervetulleiksi Kauppakamariimme.

SUOMI

Aalto Capital International Oy

Helsinki
rahoitus
www.aaltocapital.com

City Family Oy

Kerava
ohjelmistotuotanto
www.cityfamily.com

Foreca Oy

Espoo
ohjelmistotuotanto
corporate.foreca.com

HCI Productions Oy

Helsinki
ohjelmistotuotanto
www.hci.fi

Hermann's Döner Oy

Helsinki
elintarvikkeet

HR Plus Oy

Espoo
yrityskonsultointi
www.hrplus.fi

Juniper Pro

Turku
ajoneuvot ja varaosat
www.juniper-pro.fi

New Cable Corporation Oy

Oulu
elektroniikkateollisuus
www.newcablecorporation.com

ToiP Oy

Helsinki
ohjelmistotuotanto
www.opentoip.com

SAKSA

Bratwurstexpress UG

Jena
elintarvikkeet
bratwurstexpress.de

Intopalo GmbH

München
ohjelmistotuotanto
www.intopalo.com

TOiP Oy

TOiP tarjoaa teollisuuden alan asiakkailleen IoT-ratkaisuja koko tuotteen elinkaaren ajaksi. Kun mittaustuloksista halutaan kehittää liiketoimintaetuja, on kaikki tarpeellinen data voitava kerätä yhteen ja edessä on monimutkainen prosessi. Tähän tarpeeseen TOiP on useiden vuosien aikana kehittänyt datan pohjautuvan ratkaisun yrityksille. Heillä on ymmärrystä sekä teknisistä yksityiskohdista että asiakkaiden liiketoimintaan liittyvistä vaatimuksista. TOiP kehittää asiakkailleen ratkaisuja, jotka pohjautuvat avoimen lähdekoodin ohjelmiston komponentteihin, datan prosessointiin sen syntylähteessä ja pilvipalveluun pohjautuvaan koneoppimiseen; näitä hyödynnetään esimerkiksi heidän ääneen perustuvassa kunnossapitoratkaisussa. ■

YHTEYSTIEDOT:

Petri Pöllänen
+358 50 5432 941 | petri.pollanen@toip.fi
<http://opentoip.com/index.php/de/>

TOiP

New Cable Corporation Oy

New Cable Corporation Oy tarjoaa tulostettavan elektroniikan ratkaisuja. Heidän vakiotuotteitaan ovat suojatut, litteät, joustavat kaapelit ja liittimet (Shielded Flat Flexible Cables, SFFC). Yritys tarjoaa myös asiakaskohtaisesti räätälöityjä kaapelointiratkaisuja. New Cable Corporationin tuotteet tarjoavat kaapelointiin painon, tilan ja materiaalien säästöä sekä elektromagneettisen häiriön poistumista. ■

YHTEYSTIEDOT:

Brigitte Lanz | +358 50 3427406
brigitte.lanz@newcablecorporation.com
www.newcablecorporation.com

Foreca Oy

Foreca Oy on täyden palvelun säätalo, joka tarjoaa globaalit sääennusteet erityisesti vaativaan ammattikäyttöön. Foreca tunnetaan laadukkaista ennusteista, helposti räätälöitävistä palveluista ja ripeästä asiakasyhteistyöstä. Yritys on erikoistunut ajokelin ennustamiseen autoteollisuuden, itseajavien autojen sekä teiden talvikunnossapidon tarpeiden näkökulmasta. ■

YHTEYSTIEDOT:

Petri Marjava | +4917646149012 | petri.marjava@foreca.com
www.corporate.foreca.com

FORECA

HCI Productions Oy

HCI Productions Oy on innovatiivinen verkkopohjaisiin oppimis- ja osaamisratkaisuihin keskittynyt yritys. Heidän kärkialueitaan ovat osaamisen kehittämisen kumppanuudet, vahva projektiosaaminen sekä verkkopohjaiset palaute- ja tiedonkeruujärjestelmät. Yritys on toteuttanut lukuisia korkeatasoisia kansallisia ja kansainvälisiä hankkeita jo vuodesta 1993. ■

YHTEYSTIEDOT:

Ari-Matti Auvinen | +358 40 512 5725 | ama.auvinen@hci.fi | www.hci.fi

HCI
Productions

Bird & Bird Attorneys Ltd.

Bird & Bird on Suomen kansainvälinen asianajotoimisto. Heiltä saat kaikki liikejuridiikan palvelut saman katon alta, ja ymmärrys kansainvälisestä toiminnasta on heidän suurimpia vahvuuksiaan. Saksan toimistot sijaitsevat Hampurissa, Münchenissä, Frankfurtissa ja Düsseldorfissa. Helsingin toimistossa työskentelee myös muutamia lakimiehiä, joilla on asianajajan pätevyys Saksassa ja äidinkielen tasoinen saksan kielen taito. He ovat erikoistuneet palvelemaan yrityksiä, joilla on suhteita Saksaan. ■

YHTEYSTIEDOT:

Dr. Tobias Bräutigam | Senior Counsel
tobias.brautigam@twobirds.com

Markus Majer | Associate
markus.majer@twobirds.com

Puh. +358 9 622 6670 | Fax +358 9 622 6677

Bird & Bird

City Family Oy

City Family on kasvuhenkisten ihmisten ja yritysten yhteisö. Riippumattomat yritykset toimivat pääosin median, ohjelmistokehityksen, ravintola-alan digitalisoinnin sekä mainosverkostojen ympärillä. Yksi tällä hetkellä tärkeimmistä kansainvälisistä projekteistaan on saksalaiselle Mediajätti Süddeutsche Zeitungille tekemämme ravintolapalvelu "Satt und Glücklich". Projektissa ovat mukana yrityksistämme citydevlabs.fi ja eatandthecity.com. City Family haluaa tavoittaa potentiaaliset partnerit sekä loppukäyttäjät markkinamaissaan, joista tällä hetkellä tärkeimpiä ovat saksankielinen Eurooppa, Englanti ja Viro. ■

YHTEYSTIEDOT:

Ilkka O. Lavas | +358 400 997 969 | ilkka@city.fi
www.cityfamily.fi

Germany @ Slush

VUONNA 2018 OLIMME jo neljättä kertaa Slush-tapahtuman kumppanimaa. Edellisvuosien tapaan järjestimme saksalaisille hightech- ja it-startupeille Slush-matkan laajan oheishjelman kera: yritykset pääsivät tutustumaan mm. Espoo Innovation Gardeniin. Slushissa niille järjestettiin yhteisosasto ja oma "Germany Pitching Stage" -sivutapahtuma.

Saksa on viime vuosina ollut yksi Slushin merkittävimmistä maista. Saksasta on tullut niin kävijöitä, startupeja kuin sijoittajia. Jo vuonna 2017 Saksa oli hyvin esillä, sillä tapahtumaan osallistui 701 saksalaista (2. eniten Ruotsin jälkeen), 118 startupeja (3. eniten Ruotsin ja UK:n jälkeen) ja 107 sijoittajaa (2. eniten Ruotsin jälkeen). Tänäkin vuonna pelkästään meidän kauttamme Slushiin osallistui 41 saksalaisyritystä ja yli 100 henkilöä.

Germany Pitching Stagella esiintyi 36 saksalaisyritystä ja heitä oli kuuntelemassa salin täydeltä väkeä tilaisuuden alusta loppuun saakka.

Saksalaisosanottajia myös 2019

Vuoden 2019 Slushiin odotetaan jo nyt vahvaa saksalaisosanottoa: tapahtumaan tulee Saksasta yli 50 yritystä Hannoverista, Mecklenburg-Etu-Pommerista, Baden-Württembergistä, Hessenistä, Rheinland-Pfalzista ja Nordrhein-Westfalenista. ■

Uusi lakiasiaintojohtaja esittäytyy: **Tuulia Kolkka**

VARATUOMARI TUULIA KOLKKA aloitti lakiasiaintojohtajana Saksalais-Suomalaisessa Kauppakamarissa 1.9.2018. Hänen työtehtävänsä painottuvat erityisesti saksalaisten yritysten oikeudelliseen neuvontaan. Tyypillinen toimeksianto on tilanne, jossa saksalainen yritys lähettää työntekijöitä Suomeen. Tällöin selvitettäväksi tulevat työsuhteeseen sovellettava työehtosopimus ja työsuhteessa noudatettavat minimiehdot. Lisäksi hän hoitaa myös esimerkiksi asiakkaille tehtäviä tytäryrityksien perustamisia sekä monipuolisia selvityksiä.

Asiakastoimeksiantojen hoitamisen ohella hänen vastuullaan on Kauppakamarin sisäisten lakiasioiden hoito, johon kuuluu isona osana uuden tietosuojasetuksen asettamien velvoitteiden noudattamisen valvonta sekä sisäisten käytäntöjen ja prosessien muokkaaminen asetusten vaatimuksia vastaavaksi.

”Tämän työn suola on mahdollisuus hyödyntää kokonaisvaltaisesti kaikkia osaamisalueitani ja kielitaitoani. Minusta on myös erittäin kiinnostavaa olla osa Saksan kauppakamarien maailmanlaajuisesta verkostosta ja vauhdittaa omalla työpanoksellani Saksan ja Suomen välistä kauppaa”, Tuulia kertoo. Hän on suorittanut oikeustieteiden maisterin tutkinnon Lapin yliopistossa, minkä lisäksi hän on opiskellut Eurooppaopintojen maisterin tutkinnon Hampurin yliopistossa. Ennen Kauppakamariin tuloa Kolkka on suorittanut tuomioistuinharjoittelun sekä muun muassa toiminut useamman vuoden ajan asianajotehtävissä.

Vapaa-ajalla Tuulia harrastaa crossfittia. Suurimman osan vapaa-ajasta vie kuitenkin vanhan Tampereella sijaitsevan hirsitalon kunnostaminen ja remontointi. ■

YHTEYSTIEDOT:

tuulia.kolkka@dfhk.fi | 050 345 5044

Kauppakamarin jäsenyytyväisyyskyselyn tulokset 2018

SYKSYLLÄ 2018 TOTEUTIMME jälleen jäsenyytyväisyyskyselyn, joka on meille tärkeä kehittymisen työkalu. Kyselyssä mitaamme jäsentemme tyytyväisyyttä ja halukkuutta suositella meitä. Lisäksi kysymme kehitysideoita ja -toiveita. Tänä vuonna jäsenyytyväisyys parani entisestään arvoon (4,1 asteikolla 1-5). Lisäksi jäsenemme ovat myös halukkaita suosittelemaan meitä: ns. ”Net Promoter Score” on +50 prosenttia. Kiitosta sai erityisesti tapahtumien monipuolisuus ja niiden suoma mahdollisuus luoda hyödyllisiä liikeyhteyksiä.

Suurta kiinnostusta herätti mahdollisuus liiketoimintakulttuurikoulutukseen, minkä vuoksi tarjoamme lisää Business Culture -kursseja tulevana vuonna. Lisätietoja tarjoaa kouluttajamme Antti Grönlund (p. 050 322 2393).

Tiedotustoimintamme sai kehuja. Samalla ilmeni, että monet jäsenistämme eivät vielä seuraa meitä sosiaalisen median kanavissa. Kannattaakin pitää mielessä, että saksalais-suomalaisen liike-elämän ajankohtaisimmat uutiset sekä tiedot tapahtumistamme ja muista mielenkiintoisista aiheista löytyvät sekä LinkedInistä että Twitteristä (jonne olemme luoneet sekä suomen- että saksankielisen tilin) kuin myös Facebook-sivultamme! ■

Twitter

🇫🇮 AHK Suomi

🇩🇪 AHKfinland

Facebook

AHKfinland

LinkedIn

AHKfinland

Älykäs rakentaminen vaatii radikaaleja ratkaisuja

TEKSTI MIKAELA JAANTI

ÄLYKKÄÄSTÄ JA ENERGIATEHOKKAASTA rakentamisesta puhutaan paljon, mutta mitä se tarkoittaa käytännössä? Rakennuksista tulee aktiivisia toimijoita, jotka parantavat ja tehostavat veden- ja energiankulutusta sekä asumismukavuutta. Suomalaisyrittäjillä on tällä alalla paljon osaamista. Juuri sellaista osaamista, jota Saksassa tarvitaan.

Fiksua lämmitystä, jäähdytystä ja vedenkäyttöä

Vesikustannukset ovat kiinteistöhoiton suuri kuluerä, kun mukaan lasketaan vesi-, jätevesi- ja vedenlämmityskustannukset. Yksikin viallinen WC-laite tarkoittaa vuosittain tuhannen euron menetyksiä. Nykyään on kuitenkin mahdollista paikantaa vuoto jopa minuutilleen ja desilitran tarkkuudella. Palvelun kehittänyt Envera Oy perustettiin vuonna 2013 tuomaan säästöjä ja mielenrauhaa taloyhtiöiden isännöitsijöille ja hallituksille.

Vesiosaamisen lisäksi Suomesta löytyy myös paljon kiinteistöjen lämmityksen ja jäähdytyksen kunnossapitoon ja tehostamiseen liittyvää asiantuntijuutta. Tulevaisuudessa halutaan siirtyä reaktiivisesta toiminnasta tilanteeseen, jossa lämpöä ja kiinteistötekniikkaa johdetaan ja kontrolloidaan ennakoivasti tutkitun tiedon ja lämmönsiirron ohjausarvojen avulla. Tällaisia edelläkävijöitä on esimerkiksi suomalainen TPI Control Oy.

Suomalaisen SiTecnon kehittämällä SiMAP-järjestelmällä voidaan puolestaan mitata langattoman mittausverkon avulla kiinteistön sisätilojen olosuhteita. Tämä mahdollistaa energian säästämisen asumismukavuudesta tinkimättä. Pilvipalvelu on myös olennainen osa järjestelmää. Se mahdollistaa tietojen tallentamisen ja seurannan sekä etähallinnan. Rakennuksista tulee älykkäitä ja tämällytyypiset palvelut toimivat ikään kuin rakennusten aivoina.

Saksassa huutava tarve osaamiselle

Saksassa rakennusala nielee leijonan osan kokonaisenergiankulutuksesta. Kun valtava energiantarve ja -kulutus yhdistetään radikaaliin väestönkasvuun ennen kaikkea Saksan suurimmissa kaupungeissa kuten Berliinissä tai Hampurissa, on selvää, että Saksa painii uudenlaisten haasteiden kanssa. Rakentaminen ja rakennukset suunnitellaan Saksassa tulevaisuudessa uudella, energiatehokkaalla tavalla ja olemassa oleva kanta saneerataan tehokkaaksi ja älykkääksi. Saksan 19 miljoonan rakennuksen asuinrakennuskanta on Euroopan suurimpia – nämä markkinat avaavat uusia mahdollisuuksia ennen kaikkea suomalaisyrityksille.

Suomalaisosaajat FF-Signal, SiTecno, Envera Oy ja TPI Control olivat Hampurin GET-Nord -messuilla marraskuun lopussa esittelemässä osaamistaan ja tapaamassa mahdollisia yhteistyökumppaneita Business Finlandin rahoittamalla yhteisosastolla. ■

Käynnistämme suomalaisyrityksille suunnatun Smart Buildings -ohjelman vuonna 2019. Ohjelmassa suomalaisyrityksille etsitään kumppanit Saksasta. Ohjelmaan voi ilmoittautua mukaan nyt.

LISÄTIETOJA: Oliver Boldt | oliver.boldt@dfhk.fi | 050 308 2094

TEE SAKSASTA VALTTISI!

- saksankurssit ja -tutkinnot kaikilla tasoilla 14.1.2019 alkaen
- yksityis- ja pienryhmäopetusta ympäri vuoden
- saksan ryhmäkurssit verkossa tasoilla A1-B2

Goethe-Institut – saksanopetuksen asiantuntija maailmassa – kutsuu kielen pariin!

sprache-helsinki@goethe.de puh. +358 44 7222701 www.goethe.de/suomi

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

KUKA ON TULEVAISUUDEN ENERGIA-ALAN SPOTIFY, AIRBNB TAI UBER?

TEKSTI **CHRISTINA ZÄNKER** KUVA **GETTY IMAGES**

HIILETÖN YHTEISKUNTA EDELLYTTÄÄ radiokaaleja uudistuksia energiamarkkinoilla. Kaupungeilla on muutoksessa erityinen rooli, sillä lämmityksen tarve taajamissa on suuri ja paine infrastruktuurin uudistamiseen on niissä kova. Samalla lämpömarkkinoilla avautuu mahdollisuuksia aivan uudentilaiselle liiketoiminnalle ja ajattelulle.

Energia-ala palvelullistuu

Energiajärjestelmä digitalisoituu ja sen rakenne muuttuu nopeasti. Kuluttaja nousee keskiöön ja ala palvelullistuu. Energian kysynnän ja tuotannon jousto lisääntyy sähkö- ja lämpösektorilla.

”Energiamarkkinoiden edelläkävijät etsivät aktiivisesti innovatiivisia tapoja maksimoida olemassa olevan infrastruktuurinsa käyttö osana tulevaisuu-

den energialiiketoimintaa ja pilotoivat samanaikaisesti uusia liiketoimintamalleja”, Teknologian tutkimuskeskus VTT:n liiketoiminnan kehityspäällikkö Antti Ruuska toteaa. Markkinoilla haetaan toisin sanoen energia-alan Uberia, Spotifya tai AirBnB:tä.

Lämmitys sähköistyy ja muuttuu älykkääksi

Antti Ruuskan mukaan Suomessa on tällä hetkellä käynnissä hankkeita, joissa tulevaisuuden energiajärjestelmien mallintamisen ja simuloimisen avulla testataan tulevaisuuden liiketoimintamallien kannattavuutta ja niiden yhteistoimintaa olemassa olevien järjestelmien kanssa.

Yksi hankkeista on Kalasataman alue, minne on kohonnut kokonaan uusi

älykäs kaupunginosa. Uusia, fiksuja kaupunginosia on rakenteilla tämän lisäksi muun muassa Tampereen Hiedanrantaan, jossa testataan älykkyyttä ja kestävyyttä sekä kiertotalouden ratkaisuja. Helsingin Mustikkamaan uumeniin vanhojen öljyvarastojen tilalle rakentuu puolestaan Suomen suurin lämpövarasto.

Saksassa pilotoidaan projekteja

Saksan energiankulutuksesta kolmasosa menee rakennusten ja käytöveden lämmitykseen. Tähän aiotaan puuttua mm. Berliinissä: ”Urban Heat Shift” -tutkimushankkeen avulla selvitetään, miten kaupungin lämpöenergia tuotetaan uusiutuvilla energianlähteillä ja integroidaan olemassa olevaan infrastruktuuriin.

Vastauksia etsitään myös Dortmundissa, Nordrhein-Westfalenin osavaltiossa, jossa uudistetaan koko kaupungin kaukolämpöverkko. Lähilämpöratkaisun sijaan kaupungin lämmöntarve on tulevaisuudessa tarkoitus katata hukkalämmön avulla.

Kova kysyntä saksalais-suomalaiselle yhteistyölle

Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin energia-alan asiantuntija Mikaela Jaanti näkee, että alan murros tarjoaa monia yhteistyömahdollisuuksia ja liiketoimintamalleja myös saksalaisten ja suomalaisten välille. Saksalaisyrityksillä on vankka kokemus energiamuroksen tuomista haasteista ja mahdollisuuksista, kun taas suomalaisilla on osaamista erityisesti digitalisaatiossa ja automaatioissa.

Saksalais-Suomalainen Kauppakamari järjestää aiheeseen liittyvän konferenssin 4. kesäkuuta 2019. Samalla viikolla Suomeen saapuu joukko saksalaisia alan ammattilaisia tapaamaan yhteistyöstä kiinnostuneita suomalaisyrityksiä.

LISÄTIETOJA:

Christina Zänker

christina.zancker@dfhk.fi | 050 3073 254

Liittopresidentti Steinmeier inspiroitui suomalaisesta digiosaamisesta

SAKSAN LIITTOPRESIDENTTI FRANK-WALTER STEINMEIER saapui 17. syyskuuta 2018 kolmipäiväiselle valtiovierailulle Suomeen yhdessä puolisonsa rouva Elke Büdenbenderin kanssa. Vierailun yhteydessä järjestettiin ”Future of Work” -aiheinen keskustelutilaisuus. Tilaisuuteen osallistuivat keskeiset saksalais-suomalaisen yrityselämän edustajat ja sen juonsi Saksalais-Suomalaisen Kauppakamari varatoimitusjohtaja Jan Feller.

Miten suomalaiset yritykset kehittävät työntekijöidensä osaamista neljännen teollisen vallankumouksen aikakaudella?

Keskustelun aikana ilmeni pian, että Suomi on myös askeleen edellä digitaalisen koulutuksen saralla. Maailman talousfoorumin viimeisimpien tilastojen mukaan 54 prosenttia kaikista saksalaisista työntekijöistä on uudelleenkoulutettava

digitalisaation vuoksi, kun taas suomalaisista vain 30 prosenttia tarvitsee uudelleenkoulutusta. Tammikuusta 2018 alkaen Helsingin yliopisto on yhteistyössä Reaktorin kanssa tarjonnut ilmaista tekoälyverkkokurssia, johon on osallistunut jo yli 80 000 ihmistä. Suomen tulevaisuuden kannalta myös suomalaisten ”ajattelutapa” uutta teknologiaa kohtaan on tärkeä: sitä pidetään yleensä positiivisena ja mahdollistavana, eikä uhkana.

Suomen tekoälyohjelman ohjausryhmän puheenjohtaja Pekka Ala-Pietilä tiivisti Suomea ja Eurooppaa kohtaavat haasteet: ”Tekoäly ei ole uhka, mutta jos olemme liian hitaita sen käyttöönotossa, se muodostuu sellaiseksi.” Lau-seessa kiteytyykin syy siihen, miksi tekoälyosaaminen ja sen siirtäminen Suomen ja Saksan välillä on keskeinen teema Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin tulevina vuosina. ●

Saksan liittopresidentti Steinmeier oli erityisen kiinnostunut siitä, miten tekoäly määrittää työn tulevaisuutta ja miten Suomi siihen valmistautuu.

Viimeinen Open House -tapahtuma Mikonkadulla

OPEN HOUSE -TAPAHTUMA järjestettiin Mikonkadun toimitiloissa 21.8. Ilta-päivällä toivotimme uudet jäsenemme tervetulleeksi New Members' Meetup -tapaamisessa, ja illalla nautimme yli sadan vieraan voimin tarjoiluista, joihin kuuluivat perinteinen currywurst ja apfelstrudel. Tarjolla oli myös muita terveellisiä vaihtoehtoja. Lisäksi pääsimme tutustumaan kunto-ohjelmaan ”Back to Work” -teeman mukaisesti. Kävi ilmi, että tasapainoisen työelämän kannalta

urheilu, ergonomia ja rentoutuminen ovat erittäin tärkeitä. Kiitos kaikille vieraille ja yhteistyökumppaneille!

Tämä oli viimeinen Open House -tapahtuma Mikonkadulla, sillä olemme muuttaneet väistötiloihin Sofia Future Farmiin (Sofiankatu 4). Ensi maaliskuussa muutamme uuteen toimipisteeseen Unioninkadulle Senaatintorin kupeeseen. Vuoden 2019 Open House järjestetäänkin siten uusissa tiloissa. ●

1998-2018

Kauppakamari selviytyy vuosituhannen vaihteesta

Energia-asiat ja digitalisaatio nostavat Suomen edelläkävijäksi

TEKSTI **BERND FISCHER**

Kauppakamarin 20-vuotisjuhlallisuuksiin osallistui myös kaksi valtionpäämiestä: presidentti Martti Ahtisaari ja Saksan liittopresidentti Roman Herzog. Kolme vuotta myöhemmin Saksan liittovaltion presidentti Johannes Rau tapasi Kauppakamarin hallituksen. 30-vuotisjuhlaan osallistuivat presidentti Tarja Halonen ja Saksan talousministeri Michael Glos.

Tiivis yhteistyö Saksan talousministeriön kanssa vuosituhannen alussa näkyi myös siinä, että ministeriö antoi Kauppakamarille tehtäväksi useita markkinointitukiohjelmia, jotka olivat avoimia yrityksille uusista Saksan osavaltioista ja osittain koko Saksasta. Muun muassa Saksan vuoden 2006 jalkapallon MM-kiisoilla oli tärkeä rooli sijoittajamarkkinoinnissa. "Saksa – ideoiden maa" (Deutschland – Land der Ideen). Tämän ohessa Saksaa mainostettiin myös Kauppalehden liitteessä, jossa Kauppakamari oli merkittävässä määrin mukana. Ennen maailmanmestaruuskilpai-

lujen alkua liitettä jaettiin Suomessa yli 100 000 kappaletta.

Vuosi 2011 oli tärkeä vuosi Saksan kauppakamarien ulkomaanverkoston (AHK) tulevaisuudelle, sillä siitä lähtien Saksan kauppakamarit ovat tehneet yhteistyötä Germany Trade & Investin (GTAI) kanssa jakamalla toimitilat keskenään. Yhteistyö on myös johtanut keskinäiseen avunantoon eri toimialaraporttien ja markkina-analyyysien saralla sekä mahdollistanut hienojen ystävyys-suhteiden syntymisen. GTAI-toimialaraportteja julkaistaan myös Kauppakamarin lehdessä, jonka nimi on vuodesta 2012 lähtien ollut "definitiv".

Jäsenien oikeuksia vahvistettiin merkittävästi uusien sääntöjen voimaantulon myötä vuoden 2016 lopulla. Uudet säännöt mahdollistavat hallituksen puheenjohtajan suoran vaalin. Uusia sääntöjä käytettiin ensimmäisen kerran vuoden 2017 vaaleissa, kun Andreas Ostrowicki valittiin hallituksen puheenjohtajaksi.

Lisäksi uudet toimialat ovat alkaneeet kiinnostaa entistä enemmän, ja sen seu-

rauksena "Art 4.0" -projektilla otettiin ensimmäinen askel kohti luovan alan teollisuutta vuonna 2018. Maaliskuusta 2017 lähtien myös Saksan kauppakamarien ulkomaanverkosto on ollut suomalaisyritysten käytettävissä. Verkoston avulla niillä on pääsy Saksan kauppakamarien monipuolisiin palveluihin. Tästä on pääasiassa kiittäminen kansainvälisesti kokenutta Dagmar Ossenbrinkia, joka on toiminut Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin toimitusjohtajana vuodesta 2014 lähtien. Maailmalle Saksan kautta! 🇩🇪

Julkaisemme otteita Kauppakamarin historiaa käsittelevästä juhla-julkaisusta kussakin tämän vuoden jäsenlehdessämme. Juhla-julkaisun voi tilata DFV:ltä osoitteesta koopmann@ihk-luebeck.de (hinta: 10 € + postikulut).

Kahdeksan kysymystä Tor Stendahl

Kansainvälisessä liike-elämässä olen oppinut, että...

Viime kädessä kauppaa käydään ihmisten välillä. Asiakkaan haasteet ja ongelmat on ymmärrettävä ja keskustelun lähtökohta on, miten pystymme ratkaisemaan näitä. Siten rakennetaan kestävä, molempia osapuolia hyödyttävä kumppanuus huolimatta siitä, missä päin maailmaa toimitaan.

Alamme tulevaisuuden haasteet ovat...

Globaalien megatrendien tuomat haasteet. Jotta voimme ratkaista esimerkiksi edessämme olevan väestönkasvun tuomat haasteet, meidän on pystyttävä ottamaan koko arvoketju mukaan muutokseen. Monet vaatimukset teollisuudelle tulevat lainsäädännöstä, vain yhdessä toimimalla kehitämme vaatimukset täyttäviä ratkaisuja.

Takaamme kestävän tulevaisuuden...

Tarjoamalla asiakkaillemme tuotteita ja ratkaisuja, jotka vähentävät riippuvuutta fossiilista polttoaineista ja lisäävät uusiutuvien raaka-aineiden käyttöä, mikä pienentää teollisuutemme hiilijalanjälkeä. Kemian avulla voidaan löytää ratkaisua moneen globaaliin haasteeseen.

Vuonna 2019...

Pidämme edelleen huolen, että kestävä kehitys pysyy agendalla. Asiakkaiden ja liikekumppaneiden kanssa käytävissä keskusteluissa tuomme esille monin tavoin, kuinka voimme auttaa heitä heidän kestävän kehityksen tavoitteissaan.

Työn kuva muuttuu siten, että...

Digitalisaatio haastaa tapamme toimia ja meidän on pystyttävä hyödyttämään sen tuomat edut.

Saksalaisissa arvostan...

Me suomalaiset ja saksalaiset olemme monessa suhteessa samanlaisia, mikä varmasti on yksi syy, miksi meillä on niin paljon yhteistyötä. Arvostan saksalaisten järjestelmällisyyttä, tehokkuutta, luotettavuutta ja suoraa kommunikaatiota. Sovituista asioista pidetään kiinni, asiat hoidetaan ajoissa ja jos jokin ei miellytä, se sanotaan suoraan.

Saksan-matkaajille ehdotan...

Tutustumaan Saksan viinitiehen "Deutsche Weinstrasse" Pfalzin alueella, erityisesti sen pieniin viinikyliin Deidesheim, Freinsheim ja Bad Dürkheim. Jos vain mahdollista, matka kannattaa ajoittaa touko-kesäkuulle. Silloin pääsee nauttimaan paikallisen Rieslingin lisäksi parsaherkuista. Suosittelen myös tutustumaan kauniisiin Heidelbergin ja Speyerin kaupunkiin. Prosessiteollisuudesta kiinnostuneet voivat myös ajalla alueella sijaitsevan, ehkä ei niin kauniin, mutta vaikuttavan BASF:n suurimman tehdasalueen ohi Ludwigshafenissa.

Suomen-kävijöille suosittelen...

Tekemään matkan lähes 20 000 saaren Turun ja Ahvenanmaan väliselle Saaristomerelle. Esimerkiksi Nauvosta veneellä Jurmoon. Kauniin saariston voi valloittaa myös pyöräretkillä. Nauti lämpimästä savukalasta perunoiden ja voin kera, koe suomalainen sauna ja meren syli – mitä muuta voi tarvita?

Rentoudun vapaa-ajallani...

Vapaa-aikoina ajamme perheen kanssa saaristoon kesämökille, jossa rentoudun esimerkiksi veneillen lähisaarissa tai syksyisin koiran kanssa sienimetsässä. Kokkaan myös mielelläni perheelle ja ystäville. 🍷

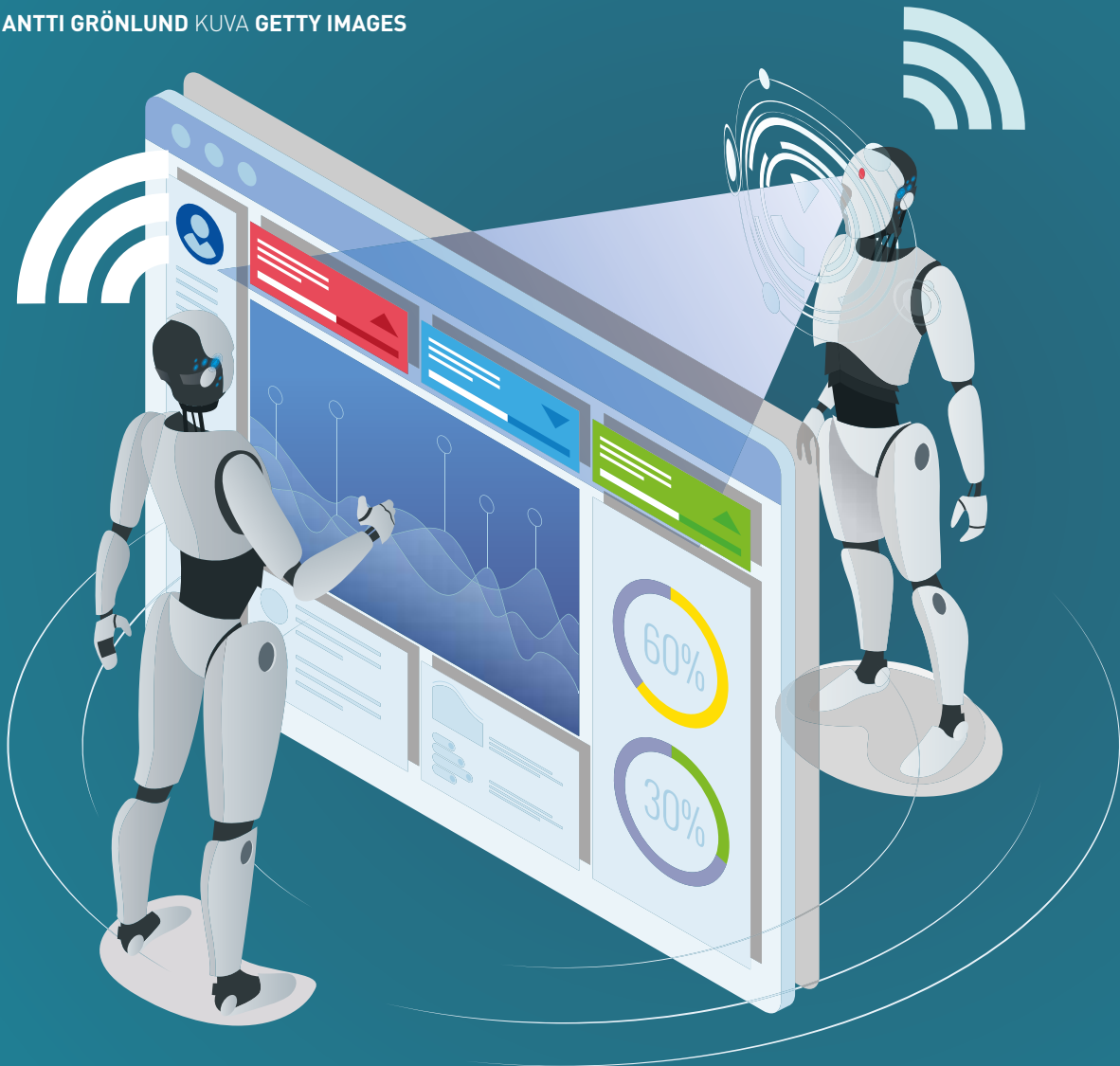
Maailmanlaajuinen kemianyritys BASF toimii lähes kaikilla teollisuudenaloilla. Suomessa BASF:lle tärkeimmät toimialat ovat paperi- ja kartonki-, rakennus-, pinnoite- ja maalteollisuus, teknokemia sekä maatalous. Yhtiöllä on Haminassa, Riihimäellä, Tampereella ja Helsingissä yhteensä noin 110 työntekijää.

Tor Stendahl toimii BASF:n Suomen ja Baltian maajohtajana sekä Pohjoismaiden ja Baltian kaupallisena johtajana. Asuu Helsingissä, naimisissa, kaksi lasta ja koira.

TEKOÄLYKIIHDYTIN "MADE IN GERMANY"

Saksalaisen työllisyystutkimuslaitoksen IAB:n mukaan 15 prosenttia Saksan työpaikoista korvataan tietokoneilla. McKinsey-konsulttiyrityksen mukaan hallinnon alalla joka toinen työpaikka katoaa. Sitä vastoin uusia työnkuvia muodostuu esimerkiksi seuraavan sukupolven mekatroniikan, tuotantotietotekniikan sekä big data -analytiikan ympärille.

TEKSTI ANTTI GRÖNLUND KUVA GETTY IMAGES

World Economic Forum ennustaa, että neljän vuoden sisällä Saksassa 54 prosenttia työntekijöistä tarvitsee uudelleenkoulutusta. Tämä tarkoittaa noin 24 miljoonaa uudelleenkoulutettavaa henkilöä. Suomen tekoälyohjelman ohjausryhmän puheenjohtaja Pekka Ala-Pietilän mukaan Suomessa 800 000 työntekijää (n. 30 %) tarvitsee uudelleenkoulutusta. "Tekoäly ei ole uhka, mutta jos olemme liian hi-

taita sen käyttöönotossa, se muodostuu sellaiseksi", Pekka Ala-Pietilä toteaa.

Saksan BKT nousee 11,3 % tekoälyn myötä

Konsulttiyritys Gartnerin mukaan vuonna 2019 tekoälyn vaikutukset työpaikkojen määrään riippuu vahvasti kustakin teollisuudenalasta ja siitä, miten nopeasti ne pystyvät sopeutumaan uusiin innovaatioihin. Voittajia ovat joka tapauksessa

terveydenhuolto, julkinen sektori ja koulutus, mutta valmistavaan teollisuuteen se iskee kovimmin. GTAI:n arvion mukaan Saksan BKT nousee vuoteen 2030 mennessä tekoälyn vaikutuksesta 11,3 prosenttia.

Saksalaiset uskovat tekoölyyn

GTAI:n mukaan 72 prosenttia saksalaisista työntekijöistä uskoo, että Saksan talous ja yhteiskunta hyötyvät tekoölystä. Markkinointitoimisto OMD:n kansainvälinen kuluttajatutkimus paljastaa, että suomalaiset kuluttajat ovat äärimmäisen epäileviä tekoölyä kohtaan. Jopa 52 prosenttia suomalaisista ilmoittaa pitävänsä tekoölyä outona ja vieraana, kun taas saksalaisista näin ajattelee vain 34 prosenttia. Suomalaiset eivät myöskään halua käyttää tekoölyyn perustuvaa sovellusta tai laitetta (33 %), kun taas saksalaisista näin kokee vain 22 prosenttia. Suomalaisista valmiita kokeilemaan tekoölyyn perustuvaa laitetta tai sovellusta on reilu neljännes (26 %), kun taas jopa 50 prosenttia saksalaisista on valmiita tähän.

Muuten suomalaiset ovat hyvin avoimia uusien teknologioiden suhteen: tekemämme kyselytutkimuksen mukaan Suomessa toimivista saksalaisyrityksistä 57 prosenttia pitää Suomea edistyneempänä digitaalisuudessa kuin Saksaa. Vain kaksi prosenttia on vastakkaista mieltä.

Aiheen merkittävydestä kertoo myös Saksan liittovaltion presidentti Steinmeierin syyskuinen vierailu Suomessa, jonka aikana hän tapasi Kauppakamarin ja saksalais-suomalaisen elinkeinoelämän edustajia. Keskusteluissa keskityttiin erityisesti siihen, miltä työn tulevaisuus näyttää ja miten muutoksiin voidaan varautua.

Saksan hallitus aikoo vuoteen 2025 mennessä investoida kolme miljardia euroa tulevaisuuden teknologioihin.

”Tämä keskustelutilaisuus Saksan liittopresidentin kanssa osoittaa sen, että Suomella on digialan erikoisosaamista, joka on erittäin haluttua maailmalla. Tekoöly on nostettu Suomessa kansalliseksi strategiaksi, ja Euroopalla on siinä paljon kirittäväää sekä länteen että itään verrattuna. Suomella on nyt mahdollisuus toimia digitalisaation Euroopan mallimaana ja tuottaa sovelluksia, joilla Suomi ’ohjelmoidaan’ maailmankartalle”, varatoimitusjohtaja Jan Feller kertoo.

Tekoölykiihdyttämöt ”Made in Germany”

Saksassa tekoölytutkimuksessa keskitytään vahvasti siihen, miten tekoöly saa jo ennestään kansainvälisesti menestyvät saksalaiset teollisuudenalat, palvelut ja tuotteet entistäkin menestyneemmäksi. Maassa onkin satoja tutkimuskeskuksia ja yrityksiä, jotka ovat ryhtyneet yhteistyöhön kehittääkseen tekoölysovelluksia.

Jo 1980-luvulla perustettu Saksan Tekoölyn tutkimuskeskus (DFKI) on maailman suurin tutkimuskeskus yli 900 työntekijällään. Se on synnyttänyt yli 80 tekoölyyn keskittynyttä yritystä ja sillä on kumppaneina globaaleja yrityksiä, kuten Airbus, Nvidia, Intel, Google, Microsoft ja Ricoh.

Myös uusia tutkimusklustereita perustetaan nopeaan tahtiin – julkisin ja yksityisin varoin. Näistä hyvä esimerkki on Etelä-Saksaan perustettu ”Cyber Valley” tai vasta kaksi vuotta sitten yhteistyössä Boschin, Daimlerin, BMW:n ja Porschen kanssa Tübingeniin perustettu älykkäiden järjestelmien tutkimuskeskus (Max-Planck-Institut für Intelligente Systeme, MPII), johon Amazon investoi uusimpana yrityksenä vuonna 2018 1,25 miljoonaa euroa.

Saksalaisia algoritmeja, jotka muuttavat elämän

ADA

Vuonna 2011 berliiniläinen ryhmä tutkijoita ja lääkäreitä yhdisti voimansa ja loi ADA-sovelluksen, jossa yhdistyvät tekoöly ja lääketieteellinen tutkimus. Sovelluksen tavoitteena on parantaa pääsyä terveydenhuollon pariin maailmanlaajuisesti ja tarjota uusia yksilöllisen hoidon tasoja. Ada oli yksi maailman nopeimmin kasvavista lääketieteellisistä sovelluksista vuonna 2017. Tällä hetkellä monikielillä sovelluksella on jo yli viisi miljoonaa käyttäjää. Sovellus keräsi vuonna 2017 yli 40 miljoonaa euroa sijoituksia.

CASE

Kölniläinen start-up Candidate Select (CASE) on luonut algoritmin, jonka avulla hakemuksia päästään analysoimaan pelkkiä keskiarvoja pidemmälle. Sen avulla HR pystyy analysoimaan myös hakijan persoonallisuutta ja psykologisia ominaisuuksia, jotka liittyvät työtehtävän suorittamiseen. Palvelu on pian saatavilla kuudessa Euroopan maassa.

JETLITE

Hampurin ammattikorkeakoulussa (ZAL) perustettu start-up tarjoaa algoritmipohjaisen konseptin ilma-alusten ja lentokenttien valaistuksen parantamiseksi sekä räätälöityjä ravitsemuskonsepteja lentoyhtiöiden catering- ja lentokenttäpalveluihin lieventääkseen jetlagia ja siten parantamaan matkustajien mukavuutta ja hyvinvointia. Lisäksi se kehittää älypuhelinsovellusta, joka kertoo matkustajille ihanteellisen nukkumaanmenoajan, valon määrän ja ravitsemustarpeen, joka alkaa muutaman päivän ennen lentoa. Tuotemerkillä chronolite se tuottaa myös muita ratkaisuja, kuten Porsche-autojen valon käyttöön kuljettajan tarkkaavaisuuden lisäämiseksi. ■

Liike-elämän ”se osavaltio” Saksassa

Nordrhein-Westfalen (NRW) on väestöltään Saksan suurin ja taloudellisesti menestynein osavaltio. Saksan länsiosassa sijaitseva alue on Euroopan keskiössä: 500 kilometrin säteellä sen kauniista pääkaupungista Düsseldorfista asuu kolmannes EU:n kaikista kuluttajista, joiden ostovoima on lähes 45 prosenttia EU:n kokonaisostovoimasta.

18 miljoonan asukkaan NRW on noussut yhdeksi Euroopan tärkeimmistä talousalueista ja monien tunnettujen kansainvälisten yritysten Saksan ja Euroopan markkinoiden pääkonttori sijaitsee täällä. NRW:n alueella toimii yli 20 000 ulkomaista yritystä, mikä on lähes neljännes kaikista Saksassa toimivista ulkomaisista yrityksistä. Tunnetuimpia kansainvälisiä yrityksiä ovat Amazon, 3M, BP, Ericsson, Ford, Huawei, QVC, Toyota ja Vodafone.

Suomalaiset NRW:ssä

Alueella toimii yli viidesosa (112) kaikista suomalaisyrityksistä Saksassa (499), joista tunnetuimpia ovat Kemira, Metso ja UPM Kymmene/Rhein Papier. Suomalaisyritysten määrällä mitattuna toiseksi suosituimmassa osavaltiossa,

Baijerissa, toimii 80 suomalaisyritystä. Berliini sijoittuu kolmannelle sijalle 64 yrityksellä. Suomen ja NRW:n välisen kaupan arvo on 3,6 miljardia euroa, josta vienti ja tuonti ovat kumpainkin 1,8 miljardia euroa.

Alue houkuttelee myös Saksan omaa yrityskenttää: Saksan viidestäkymmenestä liikevaihdoltaan suurimmasta yrityksestä 20 pitää pääkonttoriaan Nordrhein-Westfalenissa. Näihin kuuluvat tunnetut maailmanlaajuiset toimijat, kuten Bayer, Bertelsmann, Deutsche Post DHL, Deutsche Telekom, E.ON, Henkel ja ThyssenKrupp.

Lisäksi NRW:n alueella toimii 12 Saksan 40 suurimmasta kauppaketjusta, kuten Aldi, Metro ja Rewe. Kansainvälisyydestä huolimatta alueen taloudellisen selkärangan muodostavat noin 712 000 pk-yritystä.

Investointien houkuttelija

Saksassa mikään muu alue ei houkuttele yhtä paljon ulkomaisia sijoituksia. NRW sai vuonna 2016 suurina sijoituksina lähes 180 miljardia euroa, kun toiseksi eniten sijoituksia saanut alue Baijeri keräsi 133 miljardia euroa sijoituksina. Syykin on selvä, sillä NRW tarjoaa erinomaisen infrastruktuurin

kansainvälisillä lentoasemilla ja suurten nopeuksien rautateillä, jotka ulottuvat kaivos- ja teräsalueilta biokemian ja korkean teknologian keskuksiin tai suurimmasta Duisburgin sisävesisatamasta syvälle maahan.

Maailman dynaamisimpia tutkimus- ja kehityskeskuskuksia

NRW on yksi maailman dynaamisimmista tutkimus- ja kehityskeskuskuksista, johon kuuluu 110 tutkimuskeskusta ja 70 korkeakoulua. NRW on myös maailman johtava messujen järjestyspaikka: yli 100 messutapahtumaa houkuttelee vuosittain lähes kuusi miljoonaa kävijää. Näistä merkittävimpiä ovat Medica Düsseldorf ja FIBO Köln, maailman merkittävin terveysalan messutapahtuma. Historialliset suurkaupungit, kuten Aachen, Köln tai Düsseldorf, houkuttelevat kulttuurisella monimuotoisuudellaan, joka vaihtelee Unescon suojelukohteista avantgarde-taiteeseen, ja nostaa alueen myös merkittäväksi turistikohdeeksi. 📍

LISÄTIETOJA

FIBO KÖLN -MESSUISTA:

Anna Tolvanen | anna.tolvanen@dfhk.fi | 050 387 9900

SUOMALAISEN TERVEYDENHUOLLON DIGITALISAATIO MYÖS SAKSAN LIITTOPÄIVIEN AGENDALLA

Digitalisaation menestysainekset Suomen taloudessa ovat muun muassa jokaisen perusoikeus laajakaistan, lähes koko maan kattava internetverkko sekä vahva poliittinen tuki digitalisaatiokysymyksissä. Saksassa digitalisaatio etenee Suomea hitaammin, vaikka tahtotila muutokseen on suuri.

TEKSTI **KAISA IKONEN** KUVA **GETTY IMAGES**

Saksan liittopäivien terveydenhuollon delegaatio kävi syyskuussa ottamassa Suomesta ja Virossa mallia terveydenhuollon digitalisaation toteuttamisesta ja kuulemassa tulevaisuuden suunnitelmia. Delegaatiomatkan järjestäjänä toimivat molempien maiden Saksan suurlähetystöt.

Delegaatio kävi tutustumassa esimerkiksi Espoon terveyskeskukseen, jossa osallistujat pääsivät kokemaan digitaalisia ratkaisuja käytännössä. Lisäksi delegaatio vieraili terveysteknologia-alan Health Innovation Village -kasvuyrityskampuksella Helsingin Vallilassa.

Tuloksia yrityskampuksen avulla

Health Innovation Villagen puheenjohtaja Mikko Kauppisen mukaan erilaisten startupien sijoittaminen samaan paikkaan lähelle suurta globaalia yritystä, kuten General Electricia, tuo monia etuja. Kauppinen sanoo, etteivät asiakkaat enää osta tuotteita vaan ratkaisuja. Tässä jo etabloituneiden yritysten ja startupien erilaiset vahvuudet ja kompetenssit voivat täydentää toisiaan saman ekosysteemin sisällä.

Etabloituneilla yrityskonserneilla on käytettävissään laaja valikoima erilaisia resursseja ja osaamista sekä pitkäaikaista kokemusta prosessien ja teknisten tuotteiden kehittämisestä. Sitä vastoin startupit ovat usein ketterämpiä paneutumaan

asiakkaan tarpeisiin yksilöllisesti sekä yksilöimään ja optimoimaan standardiratkaisuja.

Myös GE Healthcare Finlandin toimitusjohtaja Erno Muuranto painottaa, ettei kyse ole pakonomaisesta yhteistyöstä, vaan nyt halutaan ennen kaikkea testata erilaisia kumppanuuksia ja yhteistyömuotoja. Projektin puolesta puhuu se, että ensimmäiset tuotteet on jo onnistuneesti tuotu markkinoille ja Health Innovation Village -kampuksen aluetta on täytynyt suurentaa jo kolme kertaa.

Saksan eHealth-markkinat

Mikko Kauppisen mukaan suurimmalle osalle Health Innovation Villagen startupeista pääsy Saksan markkinoille on tavoittelunarvoinen asia. Saksan terveysalan markkinoilla on yhä enemmän tarvetta digitaalisille ratkaisuille, mutta toteutus raahaa perässä. Saksan yksi suurimmista haasteista on maan tiukka tietoturvalainsäädäntö, yleinen suhtautuminen tietojen käyttöön. eHealth on myös yksi Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin tutkimista megatrendeistä. Kauppakamari auttaakin suomalaisyrityksiä Saksan markkinoille räätälöidysti ja ottaa jokaisen yrityksen erityistarpeet huomioon. ■

LISÄTIETOJA:

Mikaela Jaanti | mikaela.jaanti@dfhk.fi | 050 555 5308

Verkostot pelastavat tulevaisuuden

H.18 – Next Economy Forum -tulevaisuustapahtumamme pidettiin 20.11. Edelläkävijäyritysten, tulevaisuusasiantuntijoiden ja saksalais-suomalaisen talouden avaintoimijoiden kanssa päivä täyttyi innovaatioista ja perinteistä.

TEKSTI **LOTTA-SOFIA SAAHKO**

hmisiä kiihkeissä keskusteluissa. Sähköistyneitä start-up-pitchauksia päälavalla. Workshopeja, joissa keskustellaan vilkkaasti kulttuurieroista ja fossiilisista polttoaineista. Kansainvälisesti tunnetut puhujat valottamassa tulevaisuutta.

Kun 20.11. astui sisään Helsingin Kattilahallin ovista, koh-tasi juuri tällaisen innostuneen ilmapiirin. Lisäksi mukana olivat myös tv-kameraryhmä ja Kauppakamarin hallituksen jäseniä. Tarjolla oli saksalaisia lebkucheneita ja suomalaista omenapiirakkaa. Tästä kaikesta koostui H.18 – Next Economy Forum.

Kuten Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin toimitusjoh-taja Dagmar Ossenbrink totesi puheessaan: ”Vahva verkosto, jossa on lämpöä, intohimoa ja pitkäjänteistä sitoutumista, ja jonka jäsenet toimivat kaikilla toimialoilla ja kaikissa ikäryh-missä, kannattaa.” Tämä näkyi myös H.18-tapahtumassa.

Wealth 2058

Myös ensimmäinen pääpuhujana, saksalainen tulevaisuustutkija Matthias Horx, puhui verkostojen tärkeydestä. Sosiologina ”tulevaisuus” ei merkitse hänelle pelkästään teknologista tu-levaisuutta, vaan ennen kaikkea ihmiskunnan tulevaisuutta. Hän on toiminut tulevaisuustutkijana 25 vuotta ja tarkastelee kehitystä koko tuolla aikajänteellä. ”Next Economyssa vau-raus ei enää lisääny bruttokansantuotteen kasvun tai tavara-määrän lisääntymisen muodossa, vaan ihmissuhteiden laa-dun myötä”, Horx sanoi.

Hän korosti ihmiskunnan tulevaisuutta käsittelevässä pu-heessaan, että hyvinvoinnin, koulutuksen, lukutaidon ja kuol-leisuuden pitkän aikavälin kehitys osoittaa, että tulevaisuuden näkymät ovat erittäin myönteiset. Mutta tulevaisuus ei ole vain lineaarinen. Horxin mukaan jokainen suuntaus aiheuttaa vastakkaisen suuntauksen. Siten globalisaatio on luonut ”glo-

calisaation”. Alueellisuuden ja alkuperän uusi merkitys on nähtävissä myös kaupallisessa maailmassa – paikallisuuden ja lähellä tuotettujen tuotteiden merkitys kasvaa yhä suuremmaksi. Ja siten myös oman paikallisen verkoston merkitys kasvaa.

Näiden vastakkaisten suuntausten vuoksi Horx nosti esiin myös huolen siitä, että robotit korvaavat työpaikat. Erityisesti teknologisten ratkaisujen lisääntyessä ihmisyyttä nousee yhä tärkeämmäksi: laitteet eivät voi korvata tunteita, eleitä tai keskustelua. Myös kulttuuri ja paikallinen yhteenkuuluvuus nousevat tärkeidessään. ”Pohjoismainen hyggeily eli kotoilu tai suomalainen sisu ovat tästä hyviä esimerkkejä. Tämä on ihmisen dna:ta ja siten tulevaisuuden pelastus”, hän korosti.

Raaka-aineiden kierrätys ja kiertotalouteen

Suomalainen tulevaisuustutkija Risto Linturi puolestaan keskittyi H.18-puheessaan raaka-aineiden kierrätykseen ja kiertotalouteen. ”Ei ole mitään keinoa pysäyttää ilmastonmuutosta, mikäli emme lopeta fossiilisten polttoaineiden käyttöä.” Sen sijaan olisi siirryttävä kokonaan sähköön. Linturi korosti, että näkymät ovat kuitenkin myönteiset. Aurinkoenergian tuotantohinta laskee vuosittain lähes 20 prosenttia, joten 20 vuoden kuluttua aurinkoenergia maksaa enää vain noin kymmenesosan nykyisestä.

Linturi korosti myös Suomessa jo toteutettavaa energian varastointia, jonka avulla kesällä tuotettua energiaa voidaan hyödyntää talvisaikaan. Näiden seikkojen valossa olisi mahdollista siirtyä kokonaan vaihtoehtoiseen energialähteisiin 40 vuoden kuluessa. Hän nosti esiin myös elintarvikkeet, mm. lihan, jotka voidaan lähitulevaisuudessa tuottaa laboratorioissa, ja siten ratkaista toisen hiilidioksidiongelman.

Matthias Horx oli tietysti kaikin tavoin ainutlaatuinen tapaus. Hänen positiivisuutensa oli iloinen poikkeus nykyisenä maailmanlopun maalailun aikana. Kaiken kaikkiaan tapahtuma oli täysosuma, ei jäänyt mitään huomauttamisen varaa. Suurkiitos järjestäjille! Tätä on vaikea panna paremmaksi.

Marjukka Nyberg | m-brain

Pidin erityisesti paneelikeskustelusta ja workshopista, jossa aiheena oli kulttuurien ymmärtäminen. Hx18 toimi myös loistavana verkottumisen paikkana, ja tapahtumasovelluksen avulla sain jo etukäteen sovittua monta tapaamista. Oktoberfest bändeineen tietysti kruunasi illan.

Helena Hurri | Hetzner Finland Oy

Tapahtumaan oli loihdittu upeaa tunnelmaa valoilla ja erilaisia tunnelmia luovia tiloja, samppanja-baari, joulutori ja tietenkin illan päättänyt baaripenkkimatka Oktoberfestin tunnelmiin lederhoseneita myöden pitivät hymyn kasvoilla vielä pitkään. Näillä jaksaa taas pimeät talvikuukaudet eteenpäin!”

Heli Salonen-McGrath | Fibres

”Mikäli onnistumme saavuttamaan hiileneutraaliuden seuraavan 40 vuoden aikana, on hyvin mahdollista, että tulevaisuutemme näyttää positiiviselta”, Linturi kiteytti H.18-puheenvuoronsa.

Tulevaisuuden pelastajat

Pääpuhujien jälkeen valokeilaan siirtyivät jäsenyryksemme: ResQ, Leanheat ja Fibres kertoivat omalta kohdaltaan kuinka he auttavat pelastamaan tulevaisuuden. Esimerkiksi ResQ on kehittänyt sovelluksen, jonka avulla ravintolat voivat iltaisin myydä ylijäämäannoksensa alennettuun hintaan ja siten vähentää ruokajätteen määrää. Leanheat tarjoaa räätälöityjä rakennusten energiantehokkuusjärjestelmiä, ts. parempia sisäolosuhteita pienemmällä energiakustannuksilla. Fibres taas on strategisen johtamisen sovellus, joka auttaa myös toimintaympäristön trendien seurannassa ja näkemyksen yhdistämisessä strategiaan.

Inspiroivien pitchien jälkeen juhluvoittemme kumppanit Siemens, Lidl ja UPM auttoivat löytämään tulevaisuuden liiketoiminnan ratkaisuja. Keskeisiä aiheita olivat kulttuurinen sopeutuminen, rakennusten energiatehokkuuden lisääminen verkkojen avulla sekä toimiva kiertotalous, jossa jätteet muuntuvat uusiksi tuotteiksi ja hiilijalanjälki pienenee.

Suomalaisten rakastamat saksalaiset perinteet

Sananmukaisesti Matthias Horxin viestitiin mukaisesti (oman kulttuurin ja paikallisuuden tunteen tärkeys tulevaisuudessa) myös perinteitä juhlittiin H.18-tapahtumassa. Osanottajat yllätettiin illalla, kun pääsalin sivuverhot avattiin ja niiden takaa paljastuivat saksalaiset joulumarkkinat: tarjolla oli currywurstia, glühweinia ja paahdettuja manteleita.

Verkostoitumisalueelle kohosi aito berliiniläinen 20-luvun samppanjabaari, jossa frakkiin ja valkosiiniin hansikkaisiin pukeutunut herrasmies tarjoili kuplivia.

Toisessa hallissa, jossa oli aiemmin päivällä järjestetty työpajoja, aito baijeriläinen Oktoberfest-bändi aloitti soittonsa ja Dirndleihin pukeutuneet tarjoilijat toivat pöytiin sauerbratenin knöödeleiden ja punakaalin kera. Die Oberbayern -bändi huolehti ratkiriemukkaasta tunnelmasta ja yleisö oppi Oktoberfestille tyypillisiä lauluja ja tansseja.

Pitkäaikaiset jäsenyrytykset, nuoret kasvuyrytykset, Kauppakamarin hallituksen jäsenet ja työntekijät, saksalaiset ja suomalaiset juhlivat sulassa sovussa.

Tapahtumassa kävi selväksi, että laajan ja kansainvälisen kontaktiverkostomme avulla meidän on helppo jatkaa myös tulevaisuudessa. ●

Henkilökunta kulissien takana

LYHYESTI:

Nimi: Christina Zänker

Tehtävä: Advisor Market Entry and Business Development -osastolla

Kauppakamarin palveluksessa: 2016

+358 50 307 3254

@ christina.zanker@dfhk.fi

Olen Suomessa, koska...

...rakastuin tähän maahan toimiessani vapaaehtoistyössä vuoden ajan Lapissa, enkä tämän jälkeen ole enää halunnut lähteä. Ja koska täällä on paras musiikki!

Suomessa pidän erityisesti...

...varteenotettavasta rock- ja metalli-musiikkikulttuurista, ainutlaatuisesta suomalaisesta kesästä, runsaista vesistöistä, muumeista ja muumimukeista, sekä suomalaisesten omistautumisesta järjestelmälliseen jonotukseen!

Päätehtäväni on...

...tukea saksalaisia ja suomalaisia yrityksiä niiden laajentaessa uusille markkinoille markkinatutkimusten, liikekumppanihaun tai julkisesti tuettujen hankkeiden avulla. Kahden viime vuoden aikana olen toiminut pääasiassa Industrie 4.0 -ohjelmassa, jossa tuimme 14 suomalaisyritystä Saksan markkinoille menossa. Käytännössä tähän kuului Hannover Messe -markkinatutkimusmatkojen järjestämistä, Saksan markkinoille suunnattujen yritysverkko sivujen luo-

mista, Saksassa toimivien mahdollisten liikekumppaneiden taustoittamista, tapaamisten sopimista saksalaisten teollisuusyritysten kanssa sekä osallistumista tapaamiisiin.

Nautin työssäni erityisesti...

...suorasta yhteistyöstä asiakkaiden kanssa mitä erilaisimmilta toimialoilta. Heidän kauttaan pääsen syventymään uusiin aihealueisiin. Suurin motivaation lähde on menestyksen tunne, kun kaksi yritystä on saatettu yhteen sekä tiimihenki. En voisi toivoa parempia kollegoita!

Sinä aikana, kun olen ollut Kauppakamarissa, mieleeni on jäänyt erityisesti...

kuinka pitkäaikaisen yhteistyön kautta kasvaa yhteen yritysten kanssa. Myös se, kun osallistun sovittuihin yritystapaamiisiin, joissa pääsee läheltä kokemaan oman työn tulokset.

Odotan erityisesti...

seuraavaa isoa projektia, jonka aiheena on "Smart Buildings". Se pitää minut kiireisenä koko alkuvuoden! 📍

Helsingin saksalainen kirkko

TEKSTI **MATTI FISCHER**

Varastojen, kalastusveneiden ja yleisen saunan väliin rakennettiin 150 vuotta sitten Tähtitorninmäelle Helsingin saksalainen kirkko. Toisin kuin nykyään, se sijaitsi vielä tuolloin pienen paikkakunnan reunamilla. Se oli jopa niin syrjässä, että eräät seurakunnan jäsenet olivat tuottuneita siitä, että heidän käyttöönsä oli tarjottu niin nuhjuinen tontti. Onneksi he eivät kuitenkaan kieltäytyneet heille tarjotusta vaihtoehdosta. Nykyään saksalainen kirkko on olennainen osa Helsingin keskustan kirkkojen kokonaisuutta.

Tuolloin, 1800-luvun puolivälissä ei ollut ennakoitavissa, että Helsingistä tulisi useiden saksalaisten koti. Etelän Riiikalla ja itäisellä Viipurilla oli paljon suurempi vetovoima, ja saksalaiset yhteisöt olivat vankasti ankkuroituneita noilla paikkakunnilla monien vuosikymmenien ajan. Siitä huolimatta saksalaisen evankelisluterilaisen seurakunnan merkitys Helsingissä kasvoi nopeasti. Eikä vähiten siksi, että siihen kuuluivat perheet, joilla oli merkittävä rooli uuden Suomen kehityksessä. Stockmann, Paulig ja Fazer ovat muovanneet Suomen elinkei-

noelämää tähän päivään asti. Suomen talouskasvu ja saksalaisyhteisön kasvu eivät olisi toteutuneet tässä laajuudessa ilman näitä perheyhtymiä.

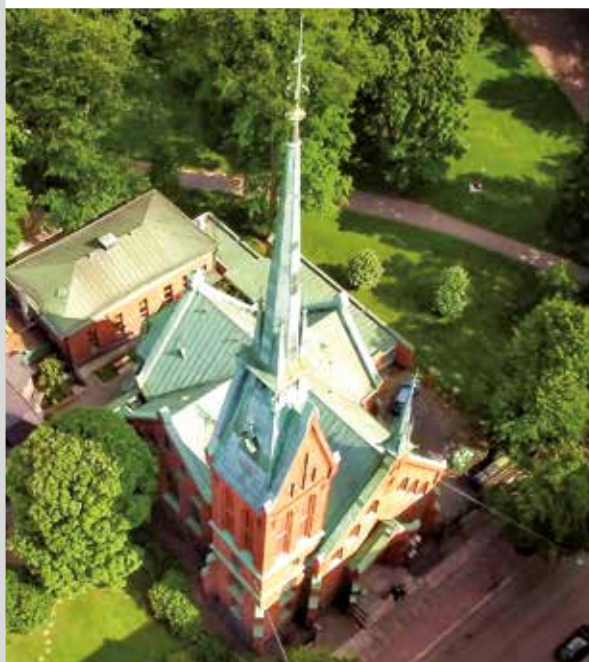
Perustajaperheiden jälkeläiset ovat suurimmaksi osaksi edelleen yhteydessä seurakuntaan. Heidän lisäksi seurakunta kokoaa yhteen ihmisiä mitä erilaisimmista syistä: Erasmus-opiskelijoita, saksalaisten ja kansainvälisten yritysten työntekijät sekä nuoret perheet, jotka haluavat olla yhteydessä saksalais-suomalaisiin juuriinsa. Seurakunta tarjoaa lukuisia kohtaamismahdollisuuksia eri ihmisille, kuten lastentarha, vanhainkoti tai lukuisat tapahtumat ympäri vuoden.

Saksalais-suomalainen verkosto on erityisen tärkeä seurakunnalle, ja viime vuosina erityisesti tapahtumia, joita seurakunta järjestää yhdessä muiden saksalaisten instituutioiden kanssa, on kehitetty eteenpäin: kuukausittaiset elokuvailtamat yhteistyössä Goethe-Institutin kanssa, kulttuuritarjonta Saksan suurlähetystön kanssa, "Glauben und Zweifel" -keskustelutilaisuudet (suom. "Usko ja kyseenalaistaminen") germanistiikan laitoksen ja Goethe-Institu-

Saksalainen seurakunta on noin 3000 jäsenellään maailman suurin saksalainen yhteisö Saksan rajojen ulkopuolella. Helsingin Unioninkadulla sijaitsevan pääpaikan lisäksi sillä on useita ryhmiä Suomessa. Turussa ja Tampereella sekä monissa muissa kaupungeissa saksankieliset tapaavat säännöllisesti jumalanpalveluksien ja muiden tapahtumien yhteydessä.

tin kanssa sekä tapahtumat Helsingin saksalaisen koulun kanssa ja koulun tiloissa.

Seurakunnalle tämänkaltainen yhteistyö nousee yhä tärkeämmäksi. Yhteiskunnan maallistuesssa seurakunta pitää yhtenä tärkeimmistä tehtävistään nähdä asiat uudella tavalla ja pitää yllä keskustelua ihmisten kanssa, jotka eivät (enää) koe kristinuskoa omakseen. Saksalainen seurakunta haluaa myös jatkossakin olla paikka, jossa ihmiset kohtaavat. ■

Paperin ja kartongin viennissä Saksa tärkein

METSÄTEOLLISUUSTUOTTEIDEN VIENNIN ARVO vuonna 2017 oli 12,01 miljardia euroa, mikä on lähes viidennes Suomen koko tavaraviennin arvosta (59,71 mrd. euroa). Suurin osa viennistä suuntautuu Eurooppaan (63 %). Suurimmat vientikohdemaat olivat Saksa (1 759,5 milj. euroa), Kiina (1 117,0 milj. euroa) ja Iso-Britannia (904,6 milj. euroa). Saksan osuus kokonaisviennistä oli 15 prosenttia. Saksa oli Suomen tärkein kauppakumppani etenkin paperin (20 % viennistä) ja kartongin (16 % viennistä) viennissä.

Tuonnin osalta Suomen tärkeimmät kauppakumppanit olivat Venäjä (413,3 milj. euroa), Ruotsi (268,3 milj. euroa), Viro (241,4 milj. euroa) ja Brasilia (182,4 milj. euroa). Saksa sijoittuu viidennelle sijalle 134,0 miljoo-

nan euron tuonnilla. ●

Kavika-yhtiölle miljoonatilaus Saksasta

RUOSTUMATONTA TERÄSTÄ

JALOSTAVA Kavika-yhtiö on saanut miljoonaluokan tilauksen saksalaiselta MV Werften-telakalta. Tilaus käsittää laivakeittiökalustetoimitukset Wismarin ja Rostockin telakoilla rakennettavaan kahteen Global-luokan risteilyalukseen. Toimitukset telakalle alkavat keväällä 2019 ja jatkuvat vuoteen 2021 asti. Tilauksen arvoa ei ole julkistettu, mutta sen arvellaan olevan kymmenisen miljoonaa euroa. ●

Ratkaise vientikaupat rahoituksella

Vientikauppa on joukkuepeliä. Autamme löytämään oikeat rahoitusratkaisut, joiden avulla teet kilpailukykyisen tarjouksen rasittamatta yrityksesi kassaa.

Katso vinkit finnvera.fi/pk-vienti

FINNVERA

Efecte Oy:lle merkittävä tilaus yhdeltä Saksan suurimmista sairaaloista

PILVIOHJELMISTOYHTIÖ EFECTE OY on saanut merkittävän ratkaisutilauksen yhdeltä Saksan suurimmista sairaaloista (yrityksen nimeä ei ole julkistettu). Efecte toimittaa asiakkaalle palvelunhallinnan ja omaisuudenhallinnan ratkaisukokonaisuuden, joka mahdollistaa myös EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämien velvoitteiden digitaalisen dokumentoinnin.

Tämän vuoden kesäkuussa yritys ilmoitti saaneensa tilauksen saksalaiselta telepalveluntarjoajalta mobilcom-debiteliltä. mobilcom-debitel käyttää Efecten alustaa palvelupyynnöiden ja IT-omaisuuden hallintaan. ■

BASF rakentaa akkukemikaaleja valmistavan tehtaan Suomeen

MAAILMAN SUURIMPIIN KEMIAN alan yrityksiin lukeutuva saksalainen yritys BASF pystyttää akkukemikaaleja valmistavan tehtaansa Suomeen. Tehdas rakennetaan Satakunnassa sijaitsevaan Harjavaltaan. Yritys on ilmoittanut investoivansa akkukemikaalien tehtaasiinsa Euroopassa 400 miljoonaa euroa ja Harjavaltaan rakennettava tehdas on osa tätä laajempaa investointisuunnitelmaa. Harjavallan tehtaan tuotannon on tarkoitus käynnistyä vuoden 2020 loppupuolella. Tuotantokapasiteetti riittää akkumateriaalien toimittamiseen vuosittain noin 300 000 täyssähköautoon. ■

Saksalainen Nordex toimittaa 25 tuulivoimalaa Ikealle

IKEA SUOMI ON tilannut neljä uutta tuulivoimapuistoa ruotsalaiselta OX2-yhtiöltä, joka vastasi myös viime vuonna valmistuneen Ikea Suomen ensimmäisen tuulipuiston kunnostus- ja laajennustöistä Kemijokiossa. Tuulivoimalat toimittaa saksalainen Nordex. Yhteensä rakennetaan 25 tuuliturbiinia, jotka tuottavat vuosittain 360 GWh (gigawattituntia) uusiutuvaa energiaa. Tuulivoimapuistojen odotetaan valmistuvan vuonna 2020.

Investoinnin myötä Suomeen syntyy Pohjoismaiden suurin tuulivoimahanke, joka on toteutettu ilman valtion tukea. Tilauksen kokonaisarvoa ei ole ilmoitettu. ■

ABO Wind myy tuulivoimaprojektin Suomessa

SUOMALAINEN TUULIVOIMAYHTIÖ SUOMEN HYÖTYTUULI on ostanut Polusjärven tuulipuistoprojektin saksalaiselta ABO Windilta lokakuun alussa 2018. Polusjärven tuulipuistolla on kaikki tarvittavat luvat kymmenelle 235-metriseksi turbiinille ja 50 megawatin verkkokapasiteetille.

Tämä on ensimmäinen kerta, kun ABO Wind myy suomalaisen projektin ennen rakennusvaihetta. Tätä ennen wiesbadenilaisyritys on rakentanut viisi tuulipuistoa Haapajärvellä (2015 ja 2017), Silovuorella (2016), Ratiperässä ja Muntilassa (molemmat 2017). ABO Windin tuulivoimaloita on kytketty sähköverkkoon 92 megawatin edestä, mikä nostaa sen kuudenneksi suurimmaksi tuulivoima-alan toimijaksi Suomessa. ■

Phoenix perustaa Suomeen uuden apteekkiketjun

SUOMEN LÄÄKETUKKUMARKKINOITA JAKAVAT Phoenixin omistama Tamro ja sen kilpailija Oriola. Nyt saksalainen perheyhtiö Phoenix on ilmoittanut perustavansa Suomeen uuden apteekkiketjun. Tavoitteena on saada mukaan jopa 200 proviisorivetoista apteekkia. ■

Robottitraktoreista turvalliseen digitalisointiin

Intopalo turvaa tulevaisuuden ajoneuvot

Nürnberg, Saksa, marraskuu 2017. Maanviljelijä Fritz Bellartz nousee aamulla kello 5.00, käynnistää traktorinsa ja aloittaa peltonsa kynnön. Marraskuu 2020: Kun Fritzin herätyskello soi, hän käynnistää matkapuhelinsovelluksellaan neljä robotia, jotka odottavat jo kentällä käskyjään. Robottitraktorit kommunikoivat toistensa kanssa, mikä robotti hoitaa minäkään osan pellostaan, ja aloittavat kylvön. Jokainen yksittäinen siemen saa tarkan GPS-paikannuksen, jotta kasvu ja ympäristö voidaan mitata tarkasti. Paikallisessa leipomossa nautitun runsaan aamiaisen jälkeen Fritz tarkistaa matkapuhelimestaan, miten kylvö etene ja lähete asiakastapaamiseen.

Digitalisointi muuttaa maailmaa, myös perinteiset alat kuten maatalous. Yhdessä yrityksen Fendt kanssa Intopalo on kehittänyt digitaalisen Fendt Xavere-nimisen kylvörobotin.

Kuten yrityksen nimi "Intopalo" antaa ymmärtää, kehitystyötä tehdään kiihkeällä palolla ja intohimoisesti. Yhtiö syntyi kolmen insinöörin ajatuksesta yhdistää mobiiliteknikka perinteisiin teollisuudenaloihin. He halusivat yhdistää mobiilisovellusten ja autonomisten alusten maailman, kuten ne tällä hetkellä syntyvät Suomessa ja he kehittivät

ohjelmiston (pilvi, datan keräys ja loppukäyttäjän sovellus) maatalouskäyttöön tarkoitetulle autonomiselle robotille. Idea on otettu hyvin vastaan, ja Intopalo on jatkanut työtään muiden turvallisten, digitaalisten ratkaisujen parissa.

Intopalon tavoitteena on olla turvallisen digitalisoinnin johtava toimija Euroopassa. Uudet mahdollisuudet tuovat mukanaan uusia haasteita. Siksi on itsestään selvää, että esimerkiksi autonomisten alusten on oltava hyvin suojattuja. Miten voidaan varmistaa, että kaukokäyttöisiä, täydessä lastissa olevia öljysäiliöaluksia ei kaapata ja tyhjennetä ulkomaisissa satamissa? Turvallisuuden merkitys kasvaa digitalisoinnin lisääntymisen myötä. ■

Marraskuussa 2018 Insta Group osti Intopalo Oy:n ja Intopalo Oy:n nimi vaihtui kaupan yhteydessä Intopalo Digitaliksi. Insta on suomalainen perheyhtiö, joka toimii automaation ja tietoturvan alueella. Yhdessä Insta ja Intopalo rakentavat tietoturvallisen digitalisaation keskusta ja odottavat palkkaavansa parin vuoden sisällä 300 uutta tekijää.

VERTAILUSSA

Saksa / Suomi

SIJOITUS DIGIBAROMETRISSÄ 2018

12.
(56,5/100 p.)

3.
(73,2/100 p.)

LAAJAKAISTAYHTEYKSIÄ / 1000 ASUKASTA

401

309

OPPILAITA, JOTKA JAKAVAT TIETOKONEEN

11,5
(8. luokka)

2

YLIOPPILAITA / 1000 ASUKASTA

4

5,5

TEKOÄLYN JA AUTOMAATION AIHEUTTAMA TYÖNTEKIJÖIDEN UUELLEENKOULUTUSTARVE

25 500 000
(57 %)

760 000
(30 %)

© DEUTSCHE MESSE AG

Hannover Messe 1.–5.4.2019

Hannover

Home of Industrial Pioneers
– jo yli 70 vuoden ajan

Messuille odotetaan yli 6000 näytteilleasettajaa eri puolilta maailmaa, mukana myös runsaasti suomalaisyrityksiä. Esillä on avainalojen megatrendit.

Messutarjonta on jaettu paritomien vuosien tapaan kuuteen teollisuudenalaan:

- teollisuusautomaatio ja voimansiirto
- digitaalinen tuotanto ja IT-ratkaisut
- energia
- paineilma ja tyhjäteknologia
- teollinen alihankinta ja kevytrakenteet
- tutkimus ja tuotekehitys

Messut houkuttelevat viitenä päivänä yli 210 000 kävijää sadasta maasta. Lähes kaikki ovat ammattilaiskävijöitä, jotka ovat aistit avoimina etsimässä uusia tuotantoratkaisuja. Yli 2500 toimittajaa välittää messutunnelmia ja esillä olevia maailmanuutuuksia eri kanaviin.

Hannover Messen kumppanimaa on suomalaisia taatusti kiinnostava Ruotsi! Mukaan on tulossa entistäkin enemmän ruotsalaisyrityksiä ja kävijöitä.

Tuotanto, logistiikka ja energijärjestelmät ovat jo verkottuneet. Teollisuus 4.0 etenee vauhdilla. Mutta mitä näiden jälkeen? Vastauksia etsivät eri alojen edelläkävijät Industrial Pioneers Summitissa 2.4.2019.

LISÄTIETOJA:
www.hannovermesse.de

Moulding Expo 21.–24.5.2019

Stuttgart

Alansa huippukatsaus työkalujen, mallien ja muottien valmistuksen maailmaan

Vuosittain kasvavat Moulding Expo -messut esittelevät muovi- ja metallintyöstöteknologian ammattilaisia työstökoneiden ja kuumakanavajärjestelmien valmistajista ohjelmistokehittäjiin. Yleisimpiin näytteilleasettajakategorioihin lukeutuvat ruisku- ja painevaluratkaisut, leikkaimet ja muotoilutyökalut, mallit ja prototyypit sekä eri valmistusmenetelmät. Viime kerralla messut kokosivat paikalle yli 760 näytteilleasettajaa ja reilut 14 000 ammattilaisvierailijaa.

Moulding Expo on vakiinnuttanut asemansa tärkeimpänä eurooppalaisena kohtaamispaikkana työkalujen, muottien ja mallien valmistajien sekä toimittajien keskuudessa.

Mikset sinäkin liittyisi mukaan huippuammattilaisten joukkoon esittelemään alan uusimpia suomalaisia innovaatioita ja kuulemaan viimeisimmistä kansainvälisistä trendeistä? Ilmoittautuminen tapahtumaan on parhaillaan käynnissä!

LISÄTIETOJA:
<https://www.messe-stuttgart.de/moulding-expo/en/>

Gefahrgut & Gefahrstoff 9.–11.4.2019

Leipzig

Euroopan ensimmäinen vaarallisten aineiden kuljettamiseen ja turvalliseen käsittelyyn keskittyvä messutapahtuma

Gefahrgut & Gefahrstoff -tapahtuman menestyksellä lanseeraus vuonna 2017 vakuutti sekä näytteilleasettajat että messuvierailijat. Vaarallisten aineiden kuljetukseen, sisälogistiikkaan sekä turvallisuuden keskittyvä ammattilais-tapahtuma järjestetään nyt toista kertaa Leipzigin vuoden 2019 huhtikuussa.

Messuilla on esillä mm.

- toimitusketjun hallinta: varastointi, pakkaaminen, sisäinen logistiikka
- työturvallisuus ja -terveys
- vaarallisten aineiden oikeaoppinen merkintä, käsittely ja kuljetus
- automaatio & digitalisaatio
- jätteet ja hävittäminen

Näyttelyn lisäksi messualueella järjestetään erilaisia luentoja, tuote-esittelyjä sekä keskustelufoorumia alan asiantuntijoiden kanssa. Yhteensä yli 60 näytteilleasettajaa osallistui Gefahrgut & Gefahrstoff -messuille vuonna 2017 ja ensi vuonna odotetaan entistä suurempaa tapahtumaa, sillä messut siirtyvät Leipzigin messuhalliin 2.

LISÄTIETOJA:
<http://www.gefahrgut-gefahrstoff.com/>

Ilmoittautuminen maailman merkittävimmille tuulivoima-alan messuille WIND ENERGY HAMBURG 22.–25.9.2020 on jo alkanut! Rakennamme jälleen Suomen yhteisosaston keskeiselle paikalle. Varaamalla paikkasi jo nyt varmistat, että olet mukana kokemassa, näkemässä ja esittelemässä alan uusimpia tuulia!

LISÄTIETOJA:
Anna Tolvanen | 050 378 9900 | anna.tolvanen@dfhk.fi

MESSUT

SMM India 3.–5.10.2019

Mumbai, Intia

Kurssi kohti Intiaa – meriteollisuuden ja laivanrakennuksen messut Mumbaissa

Hampurin messujen ja INMEXin järjestämä Etelä-Aasian suurin meriteollisuuden tapahtuma kokoaa alan päättäjät ja merkittävimmät yritykset Intian Mumbaihin 3.–5.10.2019, mm. Iranista ja Saudi-Arabiasta. Vuonna 2017 tapahtuma houkutteli paikalle lähes 300 näytteilleasettajaa ja noin 6300 ammattilaiskävijää yli 30 maasta.

Messuilla tapaavat kaikki meriteollisuuden keskeisimmät toimialat varustamoista, laivanrakentajista ja -suunnittelijoista, offshore- ja raddinkäsittely-yrityksistä meri- ja rannikkovartioiden ammattilaisiin. Lisäksi messujen ohella järjestetään meriteollisuuden konferenssi, jossa käsitellään alan polttavimpia teemoja ja trendejä.

Intian telakat ovat hyvin riippuvaisia ulkomaisesta korkealaatuisesta teknologiasta ja osaamisesta. Siksi yhä useampi globaali toimija hakeutuu Intiaan laivan- ja korjausrakentamisen perässä.

Liity sinäkin mukaan maailman nopeimmin kasvavaan meriteollisuustuotannon joukkoon!

LISÄTIETOJA:

<https://www.inmex-smm-india.com>

Domotex 11.–14.1.2019

Hannover

Informs. Inspires. Connects.

Maailman johtava lattiapäällystealan messutapahtuma Domotex järjestetään jälleen Hannoverissa 11.–14.1.2019. Viikonlopun yli perjantaista maanantaihin lähes 1400 näytteilleasettajaa yli 60 maasta esittelee tuotteitaan 12 messuhallissa. Nelipäiväisillä messuilla kävijöitä on noin 45 000, jotka tulevat yli 80 eri maasta.

Messuilla näet kompaktisti uusimmat trendit, jotta tiedät, mitä lattianpäällystealan markkinoilla tapahtuu. Tätä asiakkaasi haluavat huomenna! Tarjolla on laaja kattaus käsin solmittuja ja konekudottuja mattoja selkeästi jaoteltuina kokonaisuuksina.

Taiteilijat, suunnittelijat ja valitut yritykset esittelevät ideoitaan ja konseptiaan pääteemalla CREATE'N'CONNECT. Kaikki on yhteydessä toisiinsa: älykkäistä lattiaratkaisuista moderniin suunnitteluun, joka on toteutettu perinteisin valmistusmenetelmin. Messuilla näet, miten tämä on toteutettu käytännössä.

LISÄTIETOJA:

www.domotex.de

LIGNA 27.–31.5.2019

Hannover

Making more of wood

Puu- ja metsäteollisuuden kansainvälisesti merkittävin messutapahtuma Ligna tarjoaa kattavan näkymän alan uutuuksiin. Keskiössä ovat uusimmat teknologiat, digitalisointi, verkottuminen ja automaatio sekä puuntyöstön älykkäät teknologiat ja räätälöidyt ja yksilölliset tuotantoratkaisut.

Messujen konseptia uudistettiin onnistuneesti vuonna 2017. Suomalaisille merkityksellisimpinä pysyvät sahateknologia, yksittäis- ja sarjavalmistuksen koneet ja laitteet sekä metsäteknologia. Teollisuus 4.0 jyllää myös puuntyöstökoneissa.

Puun merkitys materiaalina ja kauppatavarana kasvaa vauhdilla, mistä kertovat Lignan näytteilleasettaja- ja kävijäluvut. Hannoveriin odotetaan yli 1500 näytteilleasettajaa yli 40 maasta. Kävijöitä on tulossa 90 000 lähes 100 maasta, heistä 94 prosenttia on alan ammattilaisia.

Kansainvälisen metsäalan klusterin vaikuttajat tapaavat Wood Industry Summit -foorumissa. Paikalle on tulossa runsaasti delegaatioita eri maista.

LISÄTIETOJA:

www.ligna.de

MESSUKALENTERI 2019

KONEET JA LAITTEET / TEOLLISUUS & LOGISTIIKKA

- 5.–8.2.2019 **intec | Leipzig, Saksa**
Metallintyöstö
- 5.–8.2.2019 **Z | Leipzig, Saksa**
Alihankinta
- 1.–5.4.2019 **Hannover Messe | Hannover, Saksa**
Teollisuus
- 21.–24.5.2019 **Moulding Expo | Stuttgart, Saksa**
Työkalut, mallit ja muotit
- 16.–21.9.2019 **EMO Hannover | Hannover, Saksa**
Metallintyöstö
- 23.–25.10.2019 **parts2clean | Stuttgart, Saksa**
Teollinen osien ja pintojen puhdistus
- 9.–11.4.2019 **Gefahrgut & Gefahrstoff | Leipzig, Saksa**
Vaarallisten aineiden kuljetus ja käsittely
- 3.–5.10.2019 **SMM India | Mumbai, Intia**
Laivanrakennus

PUU- JA METSÄTEOLLISUUS

- 16.–18.1.2019 **Magna Expo Mueblera Industrial | Mexico City, Meksiko**
Puuntyöstö, huonekalut
- 27.–31.5.2019 **Ligna | Hannover, Saksa**
Puuntyöstö
- 9/2019 **Lesprom-Ural | Jekaterinburg, Venäjä**
Metsäteknologia, puuntyöstö

ICT & DIGIBUSINESS

- 19.–21.3.2019 **CEBIT Russia | Moskova, Venäjä**
- 29.–31.10.2019 **CEBIT Australia | Sydney, Australia**

WELLNESS & HEALTH

- 12.–20.1.2019 **CMT | Stuttgart, Saksa** Matkailu
- 3.–6.2.2019 **ISPO | München, Saksa**
Urheilukauppa
- 7.–9.3.2019 **therapie Leipzig | Leipzig, Saksa**
Fysioterapia ja lääkinällinen kuntoutus
- 4.–7.4.2019 **FIBO | Köln, Saksa**
Kuntoilu ja fitness
- 16.–18.5.2019 **Rehab | Karlsruhe, Saksa**
Kuntoutus
- 21.–23.5.2019 **Labvolution | Hannover, Saksa**
Laboratoriotekniikka
- 22.–24.9.2019 **FIBO China | Shanghai, Kiina**
Kuntoilu ja fitness

RAKENTAMINEN

- 11.–14.1.2019 **Domotex | Hannover, Saksa**
Lattianpäällysteet
- 28.2.–2.3.2019 **Comotex USA | Atlanta, USA**
Lattianpäällysteet
- 26.–28.3.2019 **Domotex Asia | CHINAFLOOR, Shanghai, Kiina**
Lattianpäällysteet
- 27.–30.4.2019 **Domotex Turkey | Gaziantep, Turkki**
Lattianpäällysteet

HORECA

- 15.–19.3.2019 **INTERNORGA | Hampuri, Saksa**
- 3.–5.11.2019 **ISS GUT! | Leipzig, Saksa**

BECAUSE TIME MATTERS

The Port of Turku offers a competitive solution for import and export transports of trade and industry. Fast and high-frequency ship traffic both to Scandinavia and Germany and direct connection to ocean lines add flexibility to transport schedules and strengthen the delivery performance of companies. Thanks to the good and congestion-free road connections to and from the Port, time is saved also in Finland. In addition to a beneficial location, the Port offers its customers modern and efficient basic services ranging from load handling to warehousing. The strong overall concept makes the Port of Turku a reliable link in the supply chain of even the most demanding products.